* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

Ketabton.com

دقران کريم فضيلت او دحفظ کولو مهمي قاعدي

ترتيب او تولونه : محمد بشير مدني

کال : ۱۴۳۵ هـ ق

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

سریزه...1

لومړی فصل : د قرآن کریم فضیلت، د ویونکو فضیلت، او د عامو مسلمانانو دتلاوت اهمیت.
....3

دوهم فصل : د قرآن کریم دسورتونو فضایل :...15

دریم فصل : د قرآن کریم د حفظ کولو قواعد :...35

اوله قاعدة: اخلاص دی :..36

دریمه قاعده : دهري ورځې دپاره دیادولود اندازی معلومول دی(هره ورځ د حفظ کولو سلنه تاکل) :...38

څلورمه قاعده : د ورځې معلومې اندازې څخه مه تیریږه ترڅوبې چې پوره یادکړې:..............39

پنځمه قاعده :د خپل حفظ لپاره باید یو معین او مشخص قرآن کریم اختیارکړې 40

شپږمه قاعده : پوهه د حفظ لارده 40

اوومه قاعده : دیو سورت څخه ترهغه مه تیریږه چې اول ئې په اخرپورې وصل نکړې 40

اتمه قاعده : همیشه ئې بل کس ته وراورول 41

نهمه قاعده : همیشه د قرآن کریم متابعت کول 41

لسمه قاعده :قرآن کریم په لفظ معنی او آیاتونوکې متشابه دی (ورته والې ته پاملرنه) 45

یوولسمه قاعده : دحفظ لپاره د ژوند قیمتي وخت غنیمت وګڼه 46

دولسمه قاعده : له حسد څخه ځان ساتل :...46

دیارلسمه قاعده : د ذهن حضور:..47

څوارلسمه قاعدة: دوامداره تعقیب:...47

دمصادرو او مراجعو فهرست...49

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لانبى بعده !

وبعد : داچې د قرآن کريم د حفظ کولو لپاره دا اړين دي چې مخکې بايد يو څه د قرآن کريم فضيلت ، د هغه د تلاوت کوونکو فضيلت ، دحافظانو د والدينو فضيلت ، دحافظانو ددنيا او آخرت سرلوړې ، او همدارنګه د ځينو سورتو فضيلت او بيا دقرآن کريم دياداونې او حفظ کولو ځينې مهمې قاعدې مې ذکرکړې دي نو ای مسلمانه وروره : پدې کې شک نشته چه ته د قرآن کريم ديا دونی او د هغه د ښودنی پرفضيلت او بهتری پوه يې ، رسول کريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي : عن عثمان رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال :[1] « خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ» .يعنې : بهترين ستاسو څخه هغه څوک دی چې قرآن کريم زده کړي او بل ته يې وښايي .

نبی کريم صلى الله عليه وسلم موږ پدې خبروي چې بهترين د مسلمانانو او د الله جل جلاله په وړاندې د مرتبې او او چتې درجې له رويه هغه څوک دی چې قرآن کريم د تلاوت ، حفظ ، ترتيل ، فقهې او تفسير له مخې غوره او اوچت وی او بل چاته هم د قرآن کريم د علومو څخه څه ور وښايي .

په حديث شريف کې دقرآن کريم شرف او عزت بيان شوی او دا بهترين او غوره کلام دی ځکه چې داد الله جل جلاله کلام دی او غوره زده کړيال يې هغه څوک دي چې بل ته يې وښايي نه داچې يواځې پخپل ځان اکتفاء وکړي او بس ، د قرآن کريم زده کول او بل ته يې ښودل د قرآن کريم تلاوت ، په معناې ځان پوهول او احکام يې منل دي .

- کوم کس چې قوي حافظه لري بايد ، د الله تعالى د کتاب په حفظ کولو سره له طلايي کلونو څخه ګټه پورته کړي،

- په هغه حديث کې چې امام مسلم د ابو مسعود الانصاري په حواله روايت کړی دی ويلي دي: "څوک چې د خير خوا ته لارښوونه وکړي، د هغه چا په خير اجربه ولري چې دا کارکوي."

---

[1]-رواه البخارى رقم الحديث ٥٠٢٧.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

-که الله پاک تاسو ته په حفظ کې بریالیتوب درکړي، نو په غیاب کې زما لپاره دعا کول مه هېروئ! ته به د الله تعالی څخه هغه څه ترلاسه کړې چې زما لپاره دعا کوې. د رسول الله صلی الله علیه وسلم د حدیث په تایید کې - امام مسلم د عویمر بن مالک رضی الله عنه څخه روایت کړی دی چې رسول صلی الله علیه وسلم - وفرمایل: "څوک چې د خپل ورور لپاره د هغه په غیاب کې دعا وکړي، هغه فرښته چې ورته ټاکل شوې ده وبه وایی: آمین، او ستاسو لپاره به هم همداسې." له الله جل جلاله څخه دعا وغواړي ، ای الله ما، تاسو او ټولو مسلمانانو ته ښنه وکړې، او قرآن کریم زموږ لپاره دلیل وګرځوي، نه زموږ پر ضد، او موږ ته د شپې او ورځې په اوږدو کې د هغه د رضایت په توګه د تلاوت کولو توان راکړي، او قرآن کریم د قیامت په ورځ زموږ لپاره شفاعت کوونکی او د جنتونو نعمتونو ته زموږ لارښود وګرځوي.

دغه څو خبرې ګرانو ویونکوته د سریزې په توګه وړاندې کوم الله جل جلاله د اول ما بیا ټولو دوستانو ته د عمل کولو توفیق ورکړی .

ددوستانو ددعاپه هیله

محمد بشیرمدنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

لومړی فصل : د قرآن کریم فضیلت، د ویونکو فضیلت، او د عامو مسلمانانو دتلاوت اهمیت.

-د قرآن کریم لوستل او تلاوت کول د نورو ټولو عبادتونو په څیر عبادت دی. دا د یادولو یوه بنه ده او تلاوت کوونکی ته د هغه د تلاوت اجر ورکول کیږي. له همدې امله، رسول الله صلی الله علیه وسلم موږ ته یې د قرآن کریم د تلاوت کولو لارښوونه وکړه او د دې لوی اجرېي راته وښود.

-د قرآن کریم په مکررډول تلاوت په هغه مسلمان کې چې له لوستلویې خوند اخلي، په تلاوت کې یې خوند، روانې سکون اوپه زړه کې یې ډاډ رامنځته کوي. الله جل جلاله فرمايي: ﴿ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ " [2]

ژباړه : هغه کسان چې ایمان یې راوړی اوزړونه یې د خدای په یاد سره ډاډمن کیږي. بې له شکه چې د خدای په یاد سره زړونه ډاډمن کیږي." .

- په خوښۍ سره تکرارول یې، لوستونکی هڅوي چې د قرآن کریم څخه یې لوستل یې باید په پوهه او بصیرت سره وي . نو پدې سره به د فکر او غورکولو حرم ته ننوځي، او په قرآن کریم کې به د الله جل جلاله په آیتونو غورکول پیل کړي، او بیا به د پوهې، او بصیرت سره سم عمل وکړي.

الله تعالی د قرآن کریم په اړه په سورة بقرة کې فرمايلي دي : الم *ذَلِكَ الْكِتَابُ لا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ ﴾ [3]

ژباړه : "الف، لام، میم. دا هغه کتاب دی چې په کې هیڅ شک نشته، پدې کې د هغو کسانو لپاره لارښوونه ده چې له خدای څخه ویره لري." .

- الله جل جلاله په سورة الاسراء کې فرمايلي دي: إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴾ " [4]

ژباړه : بیشکه ، دا قرآن کریم هغه څه ته لارښوونه کوي چې ترټولو سمه لار ده او هغو مومنانو ته چې نیک عملونه کوي، زیری ورکوي چې د دوی لپاره لوی اجردی." .

- سورت رعد آیت ۲۸ .[2]

[3] - سورت بقره أیت (1- 2) .

[4] -سورت الاسراء آیت ۹ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

-الله تعالی موږ ته ښودلې ده چې قرآن کریم تر ټولو غوره کلام دی ،

پدې هکله (الله) جل جلاله فرمایلي دي: ﴿ اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴾ [5]

ژباړه : "الله تعالی غوره کلام نازل کړې دی : یو داسې کتاب دی چې سره ورته او یه برخوکې تکرار شوی دی. د هغو کسانو پوستکي چې له خپل رب څخه ویره لري ددې په تلاوت سره لړزیږي. بیا د دوی پوستکي او زړونه د الله تعالی په یاد نرمیږي. دا د الله تعالی لارښوونه ده هغه چا ته چې وغواړي لارښوونه وکړي .. او هغه څوک چې الله تعالی یې ګمراه کړي د هغه لپاره هیڅ لارښود نشته.". .

-څرنګه چې قرآن د پیغمبر صلی الله علیه وسلم تلپاتې، تلپاتې او وروستی معجزه ده، نو دا د الله تعالی د عهد له مخې ساتل کیږي چې ساتنه یخپله الله جل جلاله کوي. الله تعالی فرمایي: قال تعالی :﴿ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴾ [6][الحجر: 9]، { }

ژباړه : "بې له شکه، موږ قرآن نازل کړی او بیشکه هم موږ یې ساتونکي یو." او له هغه وخته چې دا په رسول صلی الله علیه وسلم نازل شوی، تر اوسه پورې یو حرف هم له هغه څخه ورک شوی نه دی او نه پکې اضافه شوې دی. هرڅوک چې و ایي چې قرآن نیمګړی یا تحریف شوی دی، هغه د دې آیت په اړه دروغ ویلي دي، او په دوی کې دولس امامیه شیعه ګان هم شامل دي. د قرآن کریم د کلمو املا د عثمان رضی الله عنه سره دساتل شوي قرآن کریم له مخې شوې ده .

- قرآن کریم د نورو ټولو خبرو په پرتله غوره ی :

ډېر داسې حدیثونه راغلي دي چې د قرآن کریم غوره والی یېد نورو ټولو انساني خبرو په پرتله واضح کړی ، کوم چې د الله تعالي کلام دی. د هغوی له جملې څخه: د شهربن حوشب په روایت کې، هغه وویل: د خدای رسول صلی الله علیه وسلم وفرمایل: "د خدای د کلام غوره والی د هغه د مخلوق په خبرو باندې داسې دی لکه د الله جل جلاله غوره والی د هغه په مخلوق باندې. [7]

---

[5] - سورت الزمر آیت ۲۳ .

- سورت الحجر أیت 9 .[6]

[7] - سنن الدارمي 2/ 533 رقم 3357. قال حسين سليم أسد : إسناده حسن وهو مرسل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

" ابن ابي حاتم و ايي: محمد بن الفضل بن موسى مورته وويل: محمد بن منصورالمكي الجواز مورته وويل: ما سفيان بن عيينه وليد او يو سړي ترې وپوښتل: اى ابو محمده ، ته د قرآن په اړه څه وايې؟ هغه وويل: "د خداى كلام د هغه له خوا راغلى او هغه ته به بيرته ورځي ." [8]

- حضرت عثمان رضى الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه روايت کړى دى چې رسول الله صلي الله عليه فرمايلي يې دي: خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ [9] "

ژباړه : ستاسو څخه غوره هغه څوک دى چې قرآن زده کړي او نورو ته يې وښيي."

- حضرت عائشې رضى الله عنها د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه روايت کړى چې ويې فرمايل: عَنْ عَائِشَةَ: عَنْ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ: "مَثَلُ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَهُوَ حَافِظٌ لَهُ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَرَةِ وَمَثَلُ الَّذِي يَقْرَأُ وَهُوَ يَتَعَاهَدُهُ وَهُوَ عَلَيْهِ شَدِيدٌ فَلَهُ أَجْرَانِ" [10]

ژباړه : "د هغه چا مثال چې قرآن تلاوت کوي او حفظ يې کړى دى دا به د شريفو او صالحو کاتبانو (فرښتو) سره وي. او د هغه چا مثال چې تلاوت کوي يې او زيات يې تکرار کوي ترڅو ترې هيرنشي او دا د هغه لپاره ستونزمن وي دده لپاره به دوه اجرونه ورکړل شي."

وعن عائشة قالت: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : "الماهر بالقرآن مع السفرة الكرام البررة والذي يقرأ القرآن ويتتعتع فيه وهو عليه شاق له أجران[11]."

حضرت عائشې رضى الله عنها وويل: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: "څوک چې په قرآن کې ماهروي، هغه به د شريفو او صالحو کاتبانو (فرښتو) سره وي، او هغه څوک چې قرآن لولي او په هغه باندې بندېږي او د هغه لپاره ستونزمن وي، دده لپاره دوه اجرونه دي ".

[8] - مختصر العلو للعلي الغفار، الحافظ الذهبي، الناشر: المكتب الإسلامي، بيروت، الطبعة : الثانية - 1412هـ تحقيق: اختصره وحققه وعلق عليه وخرج أحاديثه محمد ناصر الدين الألباني. وقال الشيخ الألباني: صحيح.. ولكنه لم يذكر إن كان الكلام حديثاً عن رسول الله - صلى الله عليه وسلم - أو أنه من كلام سفيان بن عيينة

[9] - البخاري، 4/ 1919 رقم 4739

[10] - البخاري، 4/ 1882 رقم 4653

[11] - مسلم 1/ 549 رقم 798

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

وروى النسائي و ابن ماجة والحاكم بإسناد صحيح عن أنس رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: "إِنَّ لِلَّهِ أَهْلِينَ مِنْ النَّاسِ"، قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ: مَنْ هُمْ؟ قَالَ:"هُمْ أَهْلُ الْقُرْآنِ أَهْلُ اللَّهِ وَخَاصَّتُهُ [12]

امام نسائي، امام ابن ماجه او امام حاکم رحمهم الله تعالي په صحيح سند سره د انس رضى الله عنه څخه روايت کوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: "الله تعالى په انسانانو کې خپل خلک لري." هغوى وويل: يا رسول الله صلى الله عليه وسلم، هغوى څوک دي؟ هغه وفرمايل : "دوى د قرآن ويونکي دي ، او د الله جل جلاله خاص بند ګان دي .

وعَنِ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: سُئِلَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم : مَنْ أَحْسَنُ النَّاسِ صَوْتًا بِالْقُرْآنِ؟ قَالَ: "مَنْ إِذَا سَمِعْتَ قِرَاءَتَهُ رَأَيْتَ أَنَّهُ يَخْشَى اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ [13]

له ابن عمررضى الله عنهما څخه روايت دى چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه پوښتنه وشوه: د قرآن کريم په تلاوت کې د چا غږ ترټولو غوره وي؟ هغه وويل: "څوک چې د هغه تلاوت واورې، نو تاسوګورئ چې هغه له الله تعالى څخه ويرېږي" .

<u>د قرآن کريم د تلاوت لپاره دفرښتو راښکته کېدل اود دوى راټوليدل :</u>

روى مسلم في صحيحه من حديث عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم :"وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمْ السَّكِينَةُ وَغَشِيَتْهُمْ الرَّحْمَةُ وَحَفَّتْهُمْ الْمَلَائِكَةُ وَذَكَرَهُمْ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ [14]

امام مسلم رحمت الله عليه په خپل صحيح کې له ابو هريره رضى الله عنه څخه روايت کوي چې وايي: رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: "او هيڅ قوم به داسې نه وي چې د الله جل جلاله په يوه کورکې راټول شي، د الله جل جلاله کتاب تلاوت کوي او په خپل منځ کې يې يو بل ته ښيې ، مګردا چې پرهغوى به سکون نازل شي، رحمت به هغوى و پوښي، فرښتې به د هغوى چاپېره را تاوشي ، او الله جل جلاله به هغوى د هغوکسانو په منځ کې يادوي چې له هغه سره دي (دفرښتو په منځ کې) ".

---

[12] - رواه الطبراني في المعجم الأوسط، 2/ 311 رقم 2074

[13] - مسلم 4/ 2074 رقم 2699.

[14] - مسلم 4/ 2074 رقم 2699.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

روى البخاري ومسلم في صحيحيهما عن عبد الله ابن عمر: عَنْ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ:"لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ الْقُرْآنَ فَهُوَ يَتْلُوهُ آنَاءَ اللَّيْلِ وَ آنَاءَ النَّهَارِ وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَهُوَ يُنْفِقُهُ آنَاءَ اللَّيْلِ وَ آنَاءَ النَّهَارِ. [15]

امام بخاري او امام مسلم رحمت الله عليهما په خپلو صحيحو کې د عبدالله بن عمر رضى الله عنهما څخه روايت کړى دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايليدي : "حسد نشته مګر په دوو شيانوکې: هغه سړى چې الله تعالى قرآن ورکړى وي او هغه يې د شپې او ورځې په ساعتونو کې تلاوت کوي، او هغه سړى چې الله تعالى مال ورکړى وي او هغه يې د شپې او ورځې په ساعتونو کې خيرات کوي . (مطلب داچې په دغه دوو شيانو کې حسد روا دى) "

<u>رسول الله صلى الله عليه وسلم مونږ ته د قرآن کريم د دتلاوت او حفظ کولو امر کړى دى.</u>

وقد حثنا الرسول صلى الله عليه وسلم على الالتزام بقراءة القرآن وحفظه، روى البخاري ومسلم في صحيحيهما عَنْ ابْنِ عُمَرَرَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ:"إِنَّمَا مَثَلُ صَاحِبِ الْقُرْآنِ كَمَثَلِ صَاحِبِ الْإِبِلِ الْمُعَقَّلَةِ، إِنْ عَاهَدَ عَلَيْهَا أَمْسَكَهَا وَإِنْ أَطْلَقَهَا ذَهَبَتْ . أي المشدودة بالعقال، وعاهد عليها أي تردد عليها ور اقبها.[16]

امام بخاري او امام مسلم رحمت الله عليهما په خپلو صحيحو کې د ابن عمر رضى الله عنهما څخه روايت کړى دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: "د قرآن کريم د حافظ مثال د تړل شويو اوښانو د مالک په څيردى. که هغه د دوى ساتنه وکړي، نو هغه به يې وساتي، او که هغه پريږدي، نو هغه به لاړشي." ، يعني، په رسى تړل شوى، او هغه کس ژمنه او تعهد وکړچې د هغې ليدنه او څارنه به وکړي، يعني، د هغه ليدنه أو څارنه يې وکړه .

<u>د مرګ څخه وروسته او په آخرت کې د قرآن عظيم اجر:</u>

[15] - البخاري 6/ 2737 رقم 7091. ومسلم 1/ 558 رقم 815.

[16] - البخاري 4/ 1920 رقم 4743. مسلم 1/ 543 رقم 789.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍورضي الله عنه عَنْ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ: "يُقَالُ لِصَاحِبِ الْقُرْآنِ: اقْرَأْ وَارْقَ وَرَتِّلْ كَمَا كُنْتَ تُرَتِّلُ فِي الدُّنْيَا فَإِنَّ مَنْزِلَتَكَ عِنْدَ آخِرِ آيَةٍ تَقْرَؤُهَا."[17]

ژباړه : د حضرت عبدالله بن عمرو رضی الله عنه څخه روايتدی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي يې دي: "د قرآن کريم حا فظ ته به وويل شي: تلاوت کوه، پورته خيژه، او لکه څنګه چې تا به دنيا کې تلاوت کاوه، ځکه چې ستا مقام به د هغه وروستي آيت په اړه وي چې ته يې تلاوت کوي ."

رواه أحمد. وروى الطبراني في المعجم الكبيرعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بن مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم :"الْقُرْآنُ شَافِعٌ مُشَفَّعٌ، وَمَاحِلٌ مُصَدَّقٌ، مَنْ جَعَلَهُ أَمَامَهُ قَادَهُ إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَنْ جَعَلَهُ خَلْفَهُ سَاقَهُ إِلَى النَّارِ*

.الماحِلُ: المجادلُ لصاحبه لما يتبع ما فيه[18].

امام احمد رحمت الله عليه او امام طبراني رحمت الله عليه په المعجم الکبير کې له عبدالله بن مسعود څخه روايت کړی چې وايي: رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: "قرآن هغه شفاعت کوونکی دی چې شفاعت يې منل کيږي، او هغه شاهد دی چې شفاعت يې تاييد کيږي. څوک چې يې مخې ته کېږدي، جنت ته به يې بوځي، او څوک يې چې شاته کېږدي، دوزخ ته به يې بوځي."

-الماحل: هغه څوک چې د خپل ملګري سره د هغه څه په اړه بحث او جنجال کوي چې هغه يې کوي.

<u>هغه څوک چې قرآن حفظ کوي او د هغه احکام عملي کوي، په جنت کې به د عزت تاج په سر وي:</u>

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم : "إِنَّ مِمَّا يَلْحَقُ الْمُؤْمِنَ مِنْ عَمَلِهِ وَحَسَنَاتِهِ بَعْدَ مَوْتِهِ عِلْمًا عَلَّمَهُ وَنَشَرَهُ وَوَلَدًا صَالِحًا تَرَكَهُ وَمُصْحَفًا وَرَّثَهُ أَوْ مَسْجِدًا

---

[17] - أحمد 2/ 192 رقم 6799، تعليق شعيب الأرنؤوط: صحيح لغيره وهذا إسناد حسن. والطبراني في المستدرك 1/ 739 رقم 2030.

[18] - المعجم الكبير 10 / 198 رقم 10450. صحيح ابن حبان 1/ 331 رقم 124. قال شعيب الأرنؤوط: إسناده جيد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بَنَاهُ أَوْ بَيْتًا لِابْنِ السَّبِيلِ بَنَاهُ أَوْ نَهَرًا أَجْرَاهُ أَوْ صَدَقَةً أَخْرَجَهَا مِنْ مَالِهِ فِي صِحَّتِهِ وَحَيَاتِهِ يَلْحَقُهُ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهِ.[19]

له ابو هريره رضی الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: "هغه شيان چې مومن ته د هغه د نيکو اعمالو له امله هغه ته له مرګ وروسته رسيږي هغه علم دی چې ښوولی او خپور کړی يې وي ، هغه صالح زوی دی ، د قرآن کريم يوه نسخه ، جومات چې جوړ کړی يې کړ، مسافرخانه يې جوړه کړه ، سيند يې جوړ کړ چې و بهيږي ، يا هغه صدقه چې هغه پخپل ژوند کې له خپل مال څخه ورکړې وي، چې د هغه به له مرګ وروسته ورته ورسيږي." .

وعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ:"إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ.[20]

له ابو هريره رضی الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: "کله چې يو څوک مړشي، نو د هغه عملونه پای ته رسيږي پرته له دريو شيانو څخه: دوامداره صدقه، ګټور علم، يا صالح اولاد چې د هغه لپاره دعا کوي." د يو کس د نيکی له څرګندو نښو څخه د الله جل جلاله اطاعت، د قرآن کريم تلاوت او نور نيک اعمال دي.

وروى أحمد في مسنده عن النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قال:"تَعَلَّمُوا سُورَةَ الْبَقَرَةِ فَإِنَّ أَخْذَهَا بَرَكَةٌ وَتَرْكَهَا حَسْرَةٌ وَلَا يَسْتَطِيعُهَا الْبَطَلَةُ" (البطلة وهم السحرة). قَالَ (الراوي) ثُمَّ مَكَثَ سَاعَةً ثُمَّ قَالَ: "تَعَلَّمُوا سُورَةَ الْبَقَرَةِ وَآلِ عِمْرَانَ فَإِنَّهُمَا الزَّهْرَاوَانِ يُظِلَّانِ صَاحِبَهُمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَأَنَّهُمَا غَمَامَتَانِ.. أَوْ فِرْقَانِ مِنْ طَيْرٍ صَوَافَّ، وَإِنَّ الْقُرْآنَ يَلْقَى صَاحِبَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِينَ يَنْشَقُّ عَنْهُ قَبْرُهُ كَالرَّجُلِ الشَّاحِبِ فَيَقُولُ لَهُ هَلْ تَعْرِفُنِي فَيَقُولُ مَا أَعْرِفُكَ فَيَقُولُ لَهُ هَلْ تَعْرِفُنِي فَيَقُولُ مَا أَعْرِفُكَ فَيَقُولُ أَنَا صَاحِبُكَ الْقُرْآنُ الَّذِي أَظْمَأْتُكَ فِي الْهَوَاجِرِ وَأَسْهَرْتُ لَيْلَكَ وَإِنَّ كُلَّ تَاجِرٍ مِنْ وَرَاءِ تِجَارَتِهِ، وَ إِنَّكَ الْيَوْمَ مِنْ وَرَاءِ كُلِّ تِجَارَةٍ فَيُعْطَى الْمُلْكَ بِيَمِينِهِ، وَالْخُلْدَ بِشِمَالِهِ وَيُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ تَاجُ الْوَقَارِ وَيُكْسَى وَالِدَاهُ حُلَّتَيْنِ لَا يُقَوَّمُ لَهُمَا أَهْلُ الدُّنْيَا فَيَقُولَانِ بِمَ كُسِينَا هَذِهِ؟ فَيُقَالُ بِأَخْذِ وَلَدِكُمَا الْقُرْآنَ.. ثُمَّ يُقَالُ لَهُ: اقْرَأْ وَاصْعَدْ فِي دَرَجَةِ الْجَنَّةِ وَغُرَفِهَا، فَهُوَ فِي صُعُودٍ مَا دَامَ

[19] - رواه ابن ماجه في سننه 1/ 88 رقم 242. قال الشيخ الألباني: صحيح، ورواه البيهقي في شعب الإيمان 3/ 247 رقم 3448.

[20] - مسلم 3 / 1255 رقم 1631.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يَقْرَأُ هَذًّا كَانَ أَوْتَرْتِيلًا . "ومعنى هَذَّاً: أي مسرعاً في قراءته القرآن. ويسمى أيضاً حدراً عند القراء.
[21]

امام احمد رحمت الله عليه په خپل مسند کې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه روايت کوي چې فرمايلي يې دي: " سورت بقره زده کړئ، ځکه چې د هغې زده کول نعمت دی او پرېښودل يې افسوس دی، او جادوګران يې نشي يادولی." (جادوګران دي) , راوي وويل: بيا يو ساعت چپ پاتې شو او بيا يې وويل: "سورة البقرة او آل عمران زده کړه، ځکه چې دا دوه رڼاګانې دي چې د قيامت په ورځ به په خپل ملګري داسې سيوري کوي لکه دوه ورېځې يا د الوتونکو مرغانو دوه ډلې. او قرآن به د قيامت په ورځ له خپل ملګري سره هغه وخت مخامخ شي کله چې د هغه قبرد يو رنګه سرې په څېرخلاص شي، او ورته به وو ايي: آيا ته ما پېژنې؟ هغه به وو ايي: زه تا نه پېژنم." هغه به ورته وو ايي، "ايا ته ما پېژنې؟" هغه به وو ايي، "زه تا نه پېژنم." هغه به وو ايي، "زه ستا ملګرى يم، قرآن،يم چې ته به يې په ګرم لمرکې تږی کړې يې او د شپې ويښ يې ساتلی يې. هر سوداګر د خپل تجارت ترشا دی، او نن ته د هرتجارت ترشا يې." نو هغه ته به په ښي لاس کې سلطنت او په چپ لاس کې به ابديت ورکړل شي، او د عزت تاج به يې په سرورکېښودل شي، او د هغه موراو پلارته به دوه جامې به ورواغوستل شي چې. د دنيا خلک به يې ونشي کړای هغوی ته به راشي او ورته وبه و ايي: "مورته دا ولې راکړل شولې ؟" دوی به وو ايي: "ځکه چې ستا زوی قرآن کريم حفظ کړی دی." بيا به ورته وويل شي: "واوره جنت او د هغې د خونو درجې ته پورته شه ." نو هغه به ترهغه وخته پورې پورته ځي چې هغه تلاوت کوي، که دا تلاوت وي يا حدروي." , د دې معنی دا ده: هغه د قرآن په تلاوت کې چټک وی. دا د لوستونکو لخوا د حدر په نوم هم ياديږي.

<u>د قرآن کريم سره د تعامل له مخې د خلکو ډولونه:</u>

روى البخاري عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ عَنْ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ: "مَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَالْأُتْرُجَّةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَرِيحُهَا طَيِّبٌ، وَالَّذِي لَا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَالتَّمْرَةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَلَا

[21] - أحمد 5/ 348 رقم 23000. تعليق شعيب الأرنؤوط: إسناده حسن في المتابعات والشواهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رِيحَ لَهَا، وَمَثَلُ الْفَاجِرِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الرَّيْحَانَةِ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَطَعْمُهَا مُرٌّوَمَثَلُ الْفَاجِرِ الَّذِي لَا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الْحَنْظَلَةِ طَعْمُهَا مُرٌّوَلَا رِيحَ لَهَا.[22]

البخاري 6/ 2748 رقم 7121. الأترجة: واحدة نوع من الثمار الحمضيات جميلة المنظر طيبة الطعم والنكهة لينة الملمس، رائحتها مثل الليمون، وقشرتها خضراء مصفرة، ويؤكل لبها الأبيض، وطعمه لذيذ. الريحانة: واحدة نوع من النبات طيبة الرائحة، (والريحان شجر صغير معروف في اليمن يغرس في سقوف البيوت، ولونه بين الرصاصي والرمادي). الحنظلة: واحدة نوع من ثمار أشجار الصحراء بحجم البرتقالة ولونها وطعمها شديد المرارة. (المعجم الوسيط)

البخاري ۲۷۴۸/۶ ګڼه ۷۱۲۱. سيترون: د ليمو يو ډول ميوه چې په ظاهره ښکلې ده، ښه خوند او بوی لري، په جوړښت کې نرمه ده، د ليمو په څېر بوی لري، ژېړ شنه پوټکی لري، او د هغې سپينه غوښه خوړل کيږي، او خوندور خوند لري. ريحان: يو ډول بوټی چې خوندور بوی لري. (ريحان په يمن کې يوه کوچنۍ ونې ده چې د کورونو په بامونو کې کرل کيږي، او رنګ يې د سيسې او خړ رنګ ترمنځ وي.) کولوسينت: د صحرايي ونې يو ډول ميوه چې د نارنج په اندازه ده، ډير تريخ رنګ او خوند لري. (منځنۍ قاموس)

امام بخاري رحمت الله عليه له ابو موسى الاشعري رضى الله عنه څخه روايت کوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: "

1-د هغه مومن مثال چې قرآن کريم لولي د ترنج په څېر دی، خوند يې ښه دی او بوی يې هم ښه دی.

2-د هغه کس مثال چې قرآن کريم نه لولي د خرما په څېر دی، خوند يې ښه دی خو بوی نه لري.

3-د هغه فاسق کس مثال چې قرآن کريم لولي د ريحان په څېر دی، بوی يې ښه دی خو خوند يې تريخ دی.

4-د هغه فاسق کس مثال چې قرآن کريم نه لولي دحنظلې په څېر دی، چې خوند يې تريخ وي او بوی هم نه لري.".

[22] - البخاري 6/ 2748 رقم 7121.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

وفي رواية الطبراني في معجمه: "مَثَلُ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَلا يَعْمَلُ بِهِ كَمَثَلِ رَيْحَانَةٍ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَلا طَعْمَ لَهَا، وَمَثَلُ الَّذِي يَعْمَلُ بِالْقُرْآنِ وَلا يَقْرَؤُهُ كَمَثَلِ التَّمْرَةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَلا رِيحَ لَهَا، وَمَثَلُ الَّذِي يَتَعَلَّمُ الْقُرْآنَ وَيُعَلِّمُهُ كَمَثَلِ الأُتْرُجَّةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَرِيحُهَا طَيِّبٌ، وَمَثَلُ الَّذِي لا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَلا يَعْمَلُ بِهِ كَمَثَلِ الْحَنْظَلَةِ طَعْمُهَا خَبِيثٌ وَرِيحُهَا خَبِيثٌ . [23]

امام طبراني رحمت الله عليه په خپل معجم کې روايت کړی دی: "

1-د هغه چا مثال چې قرآن کريم لولي خو عمل پرې نه کوي د هغه خوشبوي بوټي په څېر دی چې بوی يې خوندوردی خو خوند نه لري.

2-د هغه چا مثال چې په قرآن کريم عمل کوي خو نه يې لولي د خرما په څېر دی چې خوند يې خوندوردی خو بوی يې نه لري.

3-د هغه چا مثال چې قرآن کريم زده کوي او نورو ته يې ورزده کوي د ترنج په څېردی چې خوند يې خوندوردی او بوی يې هم خوندوردی.

4- د هغه چا مثال چې قرآن کريم نه يې لولي او نه پرې عمل کوي دحنظله بوټي په څېر دی چې خوند يې بد دی او بوی يې هم بد دی"

د قرآن کريم د منظم تلاوت موخه څه ده؟

د قرآن کريم د منظم لوستلو هدف دا دی چې د هغه درک ترلاسه کړو، په آيتونو يې غوروکړو، په احکامو يې عمل وکړو او په حقيقي ژوند کې يې له ممانعتونو څخه ډډه وکړو، ترڅو مورږ د حق لارې ته د هدايت شويو کسانو په ډله کې شو. الله جل جلاله مورږ ته د هغو کسانو ځانګړتياوې ښودلې دي چې هغوی ته يې لارښوونه کړې ده، الله جل جلاله فرمايي: الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ أُولُو الأَلْبَابِ . [24]

ژباړه : "هغه کسان چې خبرې ته غوږ نيسي او د هغې غوره پيروي کوي. دا هغه کسان دي چې خدای ورته لارښوونه کړې ده، او دا هغه کسان دي چې عقلمند دي".

---

[23] - الطبراني، المعجم الكبير 9/ 136 رقم 8670.

[24] - سورت الزمر آيت ۱۸ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

-که د قرآن کريم د لوستلو موخه او هدف د هغه د سپيڅلو کلامونو د آيتونو په تلاوت سره خدای تعالی ته نږدې کيدل وي، نودا يوازې د هغه څه په پوهيدو او په هغه څه چې لوستل کيږي په غور سره ترلاسه کيدی شي، ترڅو لوستونکی د آيتونو معنی په ياد ولري، په هغه کې شامل حکمتونه او وعظونه درک کړي، او پوه شي چې په هغه کې دا شيان شامل دي لکه عقيده ، عبادات، احکام، آداب او فضايل ، حلال , حرام ، کيسې , اخبار، او يادښتونه او غور. که د لوستلو هدف، چې فکر او پوهيدل دي، ترلاسه نشي، نو په دې لوستلو کې هيڅ ګټه نشته.

- الله تعالی خپل کتاب يوازې د دې لپاره نازل کړی چې لوستونکي يې په کې فکروکړي او په معنی يې پوه شي. او پند ترې واخلي .

الله تعالی فرمايي: كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ .

ژباړه : "دا يو برکتناک کتاب دی چې موږ تاته نازل کړی دی، [ای محمده]، ترڅو دوی د هغې په آيتونو کې غوروکړي او د عقل خاوندان نصيحت ترلاسه کړي."

-په پوهېدو او غور سره لوستل د لوستونکي په روح باندې اغېزه کوي، په زړه کې يې احترام، د خدای تعالی ويره، د هغه د رحمت هيله او د هغه سره د ليدو ليوالتيا. دا د لوستلو او تلاوت پرمهال د پوهېدو او غورکولو پايله ده.

-خدای پاک قرآن کريم د دې لپاره نازل کړ چې ټول انسانيت ته ترټولو هوښيار قانوني احکام، ترټولو حيرانوونکي علمي حقايق او ترټولو روښانه کايناتي آيتونه ورکړي. د دې په رڼا کې د بې ساري مطالعاتو ترلاسه کول، او له هغې څخه د پوهې يوه لويه شتمني جوړول چې لاهم، به پاتې شي، د يو بې ساري نړيوال تمدن د رامينځته کولو لپاره لومړي او يوازينی مواد دي، چې د هغې تر سيوري لاندې انسانيت په ټولو کچو، ټولو بنو، او ټولو نژادونو کې د غوره او ډير آرام ژوند څخه خوند واخلي. له همدې امله، د هغې پوهيدل او پلي کول يو اړينه اړتيا ده.

-کله چې قرآن کريم لومړی ځل نازل شو، الله تعالی خپل رسول ته امروکړ چې قرآن کريم ولولي، په دې آيت کې الله تعالی خپل رسول ته فرمايلي دي : ﴿ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ﴾ [25]

ژباړه : او قرآن په اندازه تلاوت کړه. .

---

[25] - سورت المزمل آيت ۴ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

-د رسول الله صلى الله عليه وسلم هر حکم، د قيامت تر وروځې پورې د ټولو مومنانو لپاره امر دی، پرته لدې چې دا د رسول صلي الله عليه وسلم لپاره ځانګړی امروي. د قرآن کريم تلاوت او لوستل يو داسې عبادت دی چې مومن مسلمان ته يې اجر ورکول کيږي، لکه د نورو ټولو عبادتونو په څير. په حقيقت کې، د هغه اجر د غور او فکر سره د لوستلو سره څو چنده کيږي. له همدې امله، رسول،صلي الله عليه وسلم موږ ی قرأن کريم د لوستلو لپاره وهڅولو او د هغې لوی اجرېږې وښود. رسول صلي الله عليه وسلم ، ، وفرمايل: "مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا لَا أَقُولُ: (الم) حَرْفٌ وَلَكِنْ أَلِفٌ حَرْفٌ وَلَامٌ حَرْفٌ وَمِيمٌ حَرْفٌ ". [26]

څوک چې د الله جل جلاله له کتاب څخه يو حرف ولولي، د هغې په بدل کې به يوه نيکي ترلاسه کړي ، او يوه نيکي لس چنده کيږي. زه دا نه وايم چې (الف، لام، ميم) يو حرف دی، مګر الف يو حرف دی، لام يو حرف دی، او ميم يو حرف دی."

-اوس راځئ وګورو چې يو مومن څنګه کولی شي په لږې هڅې سره په مليونونو نيکۍ ترلاسه کړي: د عبدالله بن مسعود رضی الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم په قول، الله تعالی دې هغه ته برکت ورکړي او هغه ته دې سلام وکړي، هغه وويل: إن هذا القرآن مأدبة الله فاقبلوا من مأدبته ما استطعتم" [27]

ژباړه : "دا قرآن د الله جل جلاله ضيافت دی، نو د هغه ضيافت څومره چې امکان ولري قبول کړئ."

که چيرې په قرآن کريم کې د تورو شمېر(۳۲۳،۰۱۵) وي، نو يو مسلمان چې هره مياشت په عادي ورځو کې د قرآن کريم يوه نسخه ولولي، د هر توري په بدل کې لس نيکۍ ګټي، يعنې درې ميليونه، دوه سوه او دېرش زره، يو سل او پنځوس نيکۍ. او خدای پاک د روژې په مياشت او د ذی الحجې په لومړيو لسو ورځو کې د هغه چا لپاره چې وغواړي اجر څو چنده زياتوي . او خدای پاک د لوی فضل خاوند دی. او زموږ وروستی دعا دا ده: ټولې ستاينې د هغه خدای لپاره دي چې د ټولو جهانونو پالونکی دی. [28]

---

[26] - رواه الترمذي في سننه عن عَبْدَ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ. ج ٥ ص ١٧٥ ، نمبر 2910

[27] -المستدرک للحاکم ج ص

[28]- داحمد مجاهد الشيباني ليکنه په تصرف سره / ۱۴۳۵/۱۳/۴ هجري قمري/ شبکة الالوکة .

-

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم فصل : د قرآن کريم دسورتونو فضايل :

ټول ستاينه الله لره ده، موږ د هغه ستاينه کوو، له هغه مرسته غواړو او له هغه څخه لارښوونه غواړو. موږ د خپلو نفسونو او د خپلو عملونو له شر څخه په الله پناه غواړو. چا ته چې الله لارښوونه وکړي، څوک يې ګمراه کولی نه شي ، او څوک چې هغه ګمراه کړي، څوک يې لارښوونه نشي کولی. زه شاهدي ورکوم چې له الله پرته بل معبود نشته، هغه يو دی، بې شريکه دی، او زه شاهدي ورکوم چې محمد صلی الله عليه وسلم د هغه بنده او رسول دی. د الله درود او سلام دې وي پر هغه، د هغه پر کورنۍ او د هغه پر ملګرو، چې په حق سره يې قضاوت کړی او په هغه يې انصاف کړی دی.

الله تعالی فرمايي: { لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولاً مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ } [29]

ژباړه : الله تعالی په مومنانو باندې لوی احسان کړی دی کله چې يې په دوی کې له دوی څخه يو رسول راوليږه چې دوی ته هغه آيتونه تلاوت کوي او دوی پاکوي او دوی ته کتاب او حکمت ورزده کوي .

-خدای پاک انسانيت ته د پيغمبر انو د ماموريت برکت ورکړی دی، او دا امت يې، چې د امتونو وروستی امت دی، د خاتم النبيين، محمد صلی الله عليه وسلم په بعثت سره يې ځانګړی کړی دی، نو د هغه رسالت د ملت لپاره ترټولو لوی او مهم نعمت وه ، د دې نعمت بشپړول يې د پيغام په ليږدولو سره د ملت عزت وګرځولو. بلکې، د هغې ښېګنه يې د هغو قومونو لپاره جوړه کړه چې ورسره تړلې يې دي، نو د دې قوم عالمان او واعظان د خلکو د ښېګڼې لارښوونه کوي، او په ټولو اړخونو کې د ګټې غوښتونکي دي.

<u>- د قرآن کريم د سورتونو فضائل:</u>

په دې کې لويه معنی نغښتې ده ، او دا د هغه څه فضيلت ته اشاره کوي چې قرآن کريم يې راوړی، د نړۍ لپاره لارښوونه او رحمت دی، او د هغې د ځينو سورتونو او آيتونو فضيلت ښودل شوی

- سورت أل عمران أيت 164[29]

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

او د هغه چا لپاره لوی خیر اولوی اجردی چې په دنیا کې يې تلاوت کوي اوپه آخرت کې يې اجر اخلي .

الله پاک زما لپاره دا اسانه کړې ده چې د حدیثوله معتبروکتابونوڅخه يې راټول اوتنظیم کړم، او ما د الله جل جلاله درضا لپاره او د رسول الله صلی الله علیه وسلم ددې ارشاد مطابق چې

فرمايي : عن ابی هريرة رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم : ((مَن دَلَّ على هدًى، فله أجره، وأجرمَن عَمِلَ به إلى يوم القيامة))، [30]

يعني : چاچې دنیکی لارښوونه وکړه د هغه اجربه وي او د قيامت ترورځې پورې به د هغه چا اجر هم وي چې په هغې عمل کوي،"

عن تميم الداری رضی الله عنه عن النبی صلی الله علیه وسلم قال -: ((الدِّين النَّصيحة))، قُلْنالِمَن؟قال:((للهِ،ولكتابه،ولرسوله،ولأئمةالمسلمين،وعامّتِهِم[31]
يعني : رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل : "دين نصيحت دی." موږ وويل: چا ته؟ پيغمبر صلی الله علیه وسلم وفرمايل: "الله تعالی ته ، د هغه کتاب ته، د هغه رسول ته ، د مسلمانانو مشر انو او عامو خلکو لپاره."

موږله خدايه غواړوچې هغه ته قبوليت ورکړي اوله هغه څه مسلمانان ګټه پورته کړي چې موږ يې اراده لرو او هغه څه چې موږ يې تمه لرو پرته له هغه چې د الله جل جلاله رضا مو مطلب او هدف ده بله تمه او اميد نلرو اونه يې غواړو.

-د الله جل جلاله درود اوسلام دې وي زموږ په پيغمبر، زموږ په سردار، اوزموږ په رحمت للعالمين ، محمد،صلی الله علیه وسلم او د هغه په کورنۍ او د هغه په ملګرو، او چاچې دهغوی متابعت په نیکی سره کړی دی او نیک اعمال ترسره کوي .

<u>د قرآن کريم د لوستلو فضيلت :</u>

2674 ، صحيح مسلم 4609 : - سنن أبي داود [30]

. 55 - صحيح مسلم ص يا نمبر[31]

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

١ –د حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: (خَيْرُكم مَن تَعَلَّمَ القرآن وعلمه .[32]

يعني : ستاسو څخه غوره هغه څوک دی چې قرآن کريم زده کړي او نورو ته يې وښيي »

٢ – عن عائشة - رضيَ الله عنها - قالتْ: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: « الذي يَقرَأُ القُرآن، وهوَ مَاهِرٌبه مَعَ السَّفرَةِ الْكِرامِ الْبَرَرَةِ، وَالَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَتَتَعْتَعُ فِيهِ - وَهُوَ عَلَيْهِ شَاقٌّ - لَهُ أَجْرَانِ »؛ متَّفق عليه [33]

له حضرت عائشې رضی الله عنها څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي چې : « څوک چې قرآن کريم لولي او په هغه کې مهارت ولري، هغه به د شريفو او صالحو کاتبانو (پرښتو) سره وي، او څوک چې قرآن لولي او په هغه کې بند پاتې کيږي - او دا د هغه لپاره ستونزمن وي – هغه ته دوه اجرونه دي .

٣ – عن أبي موسى الأشعري - رضيَ الله عنه - قال: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: ((مَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ: مَثَلُ الأُتْرُجَّة، رِيحُهَا طَيِّبٌ، وَطَعْمُهَا حُلْو، وَمَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِي لاَ يَقرأُ الْقُرْآنَ: مَثَلُ التَّمْرَةِ، لاَ رِيحَ لَهَا، وَطَعْمُهَا حُلْوٌ، وَمَثَلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ: كَمَثَلِ الرَّيْحَانَةِ، رِيحُهَا طَيِّبٌ، وَطَعْمُهَا مُرٌّ، وَمَثَلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ: كَمَثَلِ الْحَنْظَلَةِ، لَيْسَ لَهَارِيحٌ،وَطَعْمُهَامُرٌّ))؛متفق عليه. [34]

له ابو موسی الاشعري رضی الله عنه څخه روايت دی چې و ايي: رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: د هغه مومن مثال چې قرآن کريم لولي د ترنج په څيردی، بوی يې خوندور او خوند يې خوږ دی. د هغه مومن مثال چې قرآن کريم نه لولي د خرما په څيردی، بوی يې نشته خو خوند يې خوږ دی. د هغه منافق مثال چې قرآن کريم لولي د ريحان په څيردی، بوی يې خوندوردی خو خوند يې تريخ دی، د هغه منافق مثال چې قرآن نه لولي د کولسينت په څيردی چې بوی نلري او خوند يې تريخ وي.

۴ – عن عمربن الخطاب - رضي الله عنه - أنَّ النَّبيَّ - صلى الله عليه وسلم - قال: « إنَّ اللهَ يَرْفَعُ بِهَذَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا، وَيَضَعُ بِهِ آخَرِينَ» ؛ متفق عليه

---

[32] -صحيح البخاری ص يا نمبر 5027 .

[33] - أخرجه البخاري (4937)، ومسلم(798)

[34] - أخرجه البخاري (5020)، ومسلم (797)-

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

د عمر بن الخطاب رضی الله عنه په روايت چې رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: په حقيقت کې، خدای تعالی په دې کتاب سره ځينې خلک پورته کوي او ځينې نورېې په دې سره ټيټوي.

٥ –عن ابن عمر - رضيَ الله عنهما - عنِ النَّبي - صلى الله عليه وسلم - قال: « لاَ حَسَدَ إلاَّ فِي اثْنَتَيْنِ: رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ الْقُرْآنَ، فَهُوَيَقُومُ بِهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَ آنَاءَ النَّهَارِ، وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالاً، فَهُوَيُنْفِقُهُ آنَاءَ اللَّيْلِ وَ آنَاءَ النَّهَارِ» ؛ متفق عليه، [35]

-د عبد الله بن عمررضی الله عنهما څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: « حسد نشته مګرپه دوو مواردوکې: يو هغه سړی چې الله تعالی قرآن ورکړی وي، نو هغه يې په شپه اوورځ کې تلاوت کوي، او بل هغه سړی چې الله تعالی ورته شتمني ورکړې وي، نو هغه يې په شپه اوورځ کې مصرفوي» .

٦ – عنْ عبدالله بن مسعود - رضيَ الله عنه - قال: قال رسولُ الله - صلى الله عليه وسلم -: ((مَنْ قَرَأَ حرفًا مِن كتابِ اللهِ، فلَهُ به حسنة، والحَسَنَةُ بعشْرِ أمثالِها، لا أقول {آلم} حرف؛ ولكن ألف حرف، ولام حَرْف، ومِيم حَرْف))؛ رواه التِّرمذي، وقال: حديث حسن صحيح. [36]

د عبدالله بن مسعود رضی الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي : "څوک چې د خدای د کتاب څخه يو حرف ولولي، نو د هغه په بدل کې به يوه نيکي ورکړل شي، اويوه نيکي د هغې په څيرلس چنده ارزښت لري. زه دا نه وايم چې {الف، لام، ميم} يو حرف دی؛ بلکه، الف يو حرف دی، لام يو حرف دی، او ميم يو حرف دی." ترمذي روايت کړی دی، هغه ويلي دي: دا حديث حسن او صحيح دی .

٧ – عنِ ابن عباس - رضيَ الله عنهما - قال: قال رسول الله - صَلَّى الله عليه وسلم -: « إنَّ الذي لَيْسَ في جوفِه شيءٌ منَ القُرْآن؛ كالبيت الخَرِب » ؛ رواه الترمذي، وقال: حديث حسن صحيح

- - أخرجه البخاري (5025)، ومسلم (815) باختلاف يسير[35]
- أخرجه الترمذي (2910) واللفظ له -[36]

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

د عبد الله بن عباس رضی الله عنهما څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي "هغه څوک چې په زړه کې یې د قرآن کریم هیڅ شی نه وي، د ویجاړشوي کورپه څیر دی." امام ترمذي رحمت الله علیه روایت کړی دی، هغه ویلي دي: حدیث حسن او صحیح دی

سورة الفاتحة

عن ابن عباس - رضيَ الله عنهما - قال: « بَيْنَمَا جِبْرِيلُ قَاعِدٌ عِنْدَ النَّبِيِّ - صلى الله عليه وسلم - سَمِعَ نَقِيضًامِنْ فَوْقِهِ، فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَقَالَ: هَذَا بَابٌ مِنَ السَّمَاءِ، فُتِحَ الْيَوْمَ لَمْ يُفْتَحْ قَطُّ إِلاَّ الْيَوْم، فَنَزَلَ مِنْهُ مَلَكٌ، فَقَالَ: هَذَا مَلَكٌ نَزَلَ إِلَى الأَرْضِ لَمْ يَنْزِلْ قَطُّ إِلاَّ الْيَوْمَ، فَسَلَّمَ وَقَالَ: أَبْشِرْ بِنُورَيْنِ أُوتِيتَهُمَا، لَمْ يُؤْتَهُمَا نَبِيٌّ قَبْلَكَ: فَاتِحَةُ الْكِتَابِ، وَخَوَاتِيمُ سُورَةِ الْبَقَرَةِ، لَنْ تَقْرَأَ بِحَرْفٍ مِنْهُمَاإِلاَّأُعْطِيتَهُ»رواه مسلم. [37]

<u>دسورة فاتحې فضیلت</u>

۸ - د عبد الله بن عباس رضی الله عنهما څخه روایت دی هغه وویل: کله چې جبریل علیه السلام د پیغمبر صلی الله علیه وسلم سره ناست وو نو هغه له پورته څخه د یو چنګک غږ واورېد ، نو هغه خپل سر پورته کړاو ویې فرمایل: دا په جنت کې یوه دروازه ده چې نن پر انیستل شوې ده، او نن څخه مخکې هیڅکله نه ده پر انیستل شوې. بیا یوه فرښته له هغې څخه راښکته شوه او ویې ویل: دا یوه فرښته ده چې ځمکې ته راښکته شوې ده، او د نن څخه مخکې هیڅکله نه ده راښکته شوې. نو هغه ورته سلام وکړاوویې ویل: د هغو دوورڼاګانو لپاره خوشحاله شه چې تاسو ته درکړل شوي دي، او هغه هیڅکله مخکې له تا څخه یو پیغمبر ته نه دي ورکړل شوي او هغه سورت فاتحه ، او د سورت بقرې وروستي آیتونه. ته به د هغه یو حرف هم ونه لولې مګر چې مطلب به د درکول کیږي . امام مسلم رحمت الله روایت کړی دی.

٩ – عن أبي سعيد، رافع بن المُعلَّى - رضي الله عنه - قال: قال لي رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: ألا أعلمكَ أعظم سُورة في القرآن، قبل أن تَخْرُجَ منَ المسجد؟، فأخذ بيدي، فلمَّا أَرَدْنا أن نَخْرُجَ، قلت: يا رسول الله؛ إنَّكَ قلتَ: « لأُعَلمنّكَ أعظم سورة منَ القرآن» ، قال: « الحمدُ للهِ رب العالمين، هي السَّبْع المثاني، والقرآن العظيم، الذي أوتيته »؛ [38]رواه البخاري.

- أخرجه مسلم (806) باختلاف يسير -37
- صحيح البخاري | الصفحة أو الرقم : 4703 | -38

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

- ابو سعید رافع بن المعلیٰ وايي: رسول الله - صلى الله عليه وسلم - ماته وويل: "ايا زه تاته د جومات څخه د وتلو دمخه د قرآن کريم ترټولو لوی سورت ونه ښيم؟" نو هغه زما لاس ونيو، او کله چې موږ غوښتل چې لاړ شو، ما وويل: ای د خدای رسوله! تا وويل: "زه به تاته د قرآن تر ټولو لوي سورت درزده کړم." هغه وويل: "الحمد لله رب العالمين . دا اووه تکراري آيتونه او لوی قرآن دی چې ماته راکړل شوی دی." د بخاري په روايت کې.

١٠ – عن أبي هريرة - رضي الله عنه - قال: قال رسولُ الله - صلى الله عليه وسلم -: « قَالَ اللَّهُ - تَعَالَى - قَسَمْتُ الصَّلاَةَ بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي نِصْفَيْنِ، وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ، فَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ}: الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ{، قَالَ اللَّهُ: حَمِدَنِي عَبْدِي، وَإِذَا قَالَ}: الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ{، قَالَ: أَثْنَى عَلَيَّ عَبْدِي، وَإِذَا قَالَ}: مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ{، قَالَ: مَجَّدَنِي عَبْدِي، وَإِذَا قَالَ}: إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ{، قَالَ: هَذَا بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي، وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ، فَإِذَا قَالَ: {اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاَ الضَّالِّينَ{، قَالَ: هَذَا لِعَبْدِي، وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ »؛ [39]رواه مسلم.

د ابوهريره رضی الله عنه څخه روايت – دي چې رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل چې: الله تعالی فرمايلي دي : ما لمونځ د ځان او خپل بنده ترمنځ په دوه برخوويشلی دی، او زما بنده به هغه څه ترلاسه کړي چې هغه يې غواړي. نوکله چې بنده وو ايي: {الحمد لله رب العالمين}، الله تعالی و ايي: زما بنده زما ستاينه وکړه. اوکله چې هغه وو ايي: {الرحمن الرحيم }، الله تعالی و ايي: زما بنده زما ستاينه وکړه. اوکله چې هغه وو ايي: {مالک يوم الدين }، الله تعالی و ايي: زما بنده زما ستاينه وکړه. اوکله چې هغه وو ايي: {اياک نعبد و اياک نستعين }، الله تعالی و ايي: زما بنده زما ستاينه وکړه. هغه وويل: "موږ مرسته غواړو"، هغه وويل: دا زما او زما د بنده ترمنځ ده، او زما بنده ته هغه څه ورکول کېږي چې هغه يې غوښتنه کړې وي. نوکله چې هغه و ايي: "موږ ته سمه لاروښيه، د هغوکسانولاره چې تا پرې انعام کړی دی، نه د هغوکسانولارچې [ستا] غضب پرې شوی او نه د هغوکسانولارچې ګمراه شوي دي." هغه وويل: "دا زما د بنده لپاره ده، او زما بنده ته هغه څه ورکول کېږي چې هغه يې غوښتنه کړې ده،؛ امام مسلم رحمت الله عليه روايت کړی دی.

---

[39] أخرجه مسلم (395) باختلاف يسير. - -

(c) ketabton.com: The Digital Library

١١ – عن أبي هريرة - رضي الله عنه - قال: قال رسول الله - صَلَّى الله عليه وسلم -: « والذي نفسي بيده ما أُنْزلت في التَّوراة، ولا في الإنْجيل، ولا في الزَّبور، ولا في الفُرْقان مثلُها، وأنَّها سبْعٌ منَ المثاني، والقُرْآن العَظِيم الذي أُعْطيته »؛ [40] رواه التِّرمذي، وقال: حديث حسن صحيح

د ابو هريره رضی الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي :- زما دپه هغه ذات سوګند وي چې زما روح يې په لاس کې ده، د دې په څېر بل څه په تورات کې نه دي نازل شوي، نه په انجيل کې، نه په زبور کې، او نه په فرقان کې. دا اووه مثاني او لوی قرآن دی چې ماته راکړل شوی دی،؛ دغه حديث شريف امام ترمذي رحمت الله عليه روايت کړی دی، هغه ويلي دي: دا حديث حسن او صحيح دی .

١٢ – عن أبي سعيد الخُدْري - رضي الله عنه - قال: كنَّا فِي مَسيرٍ لَنَا فنزَلْنا، فجاءت جارِيَةٌ، فقالَتْ: إنَّ سيِّدَ الحيِّ سَليمٌ، وإنَّ نَفَرنا غُيَّبٌ، فَهَلْ مِنْكُم راقٍ؟ فقام معها رَجلٌ، ما كنَّا نَأْبنُهُ بِرُقْيَةٍ، فرَقَاه، فَبَرأ، فأمرله بثلاثين شاةً، وسقانا لبنًا، فلمَّا رَجَع قُلْنا له: أَكُنْتَ تُحْسِنُ رقيةً، أو كنتَ ترقي؟ قال: لا، ما رقيتُ إلاَّ بأمّ الكتاب، قلنا: لا تُحْدِثُوا شيئًا، حتَّى نأتيَ أو نسألَ النبي - صَلَّى الله عليه وسلم - فلمَّا قَدِمْنا المدينة ذكرناه للنَّبي - صلى الله عليه وسلم - فقال: « وما كانَ يُدْرِيهِ أنَّها رقية؟ اقسِمُوا، واضْرِبُوا لي بِسَهم »؛ رواه البخاري [41]

د ابو سعيد الخدري - رضی الله عنه څخه روايت شوی چې هغه وويل: موږ په سفر وو او ودريدو چې يوه ځوانه نجلی راغله او ويې ويل: د قبيلې مشر روږغ دی (مار چيچلی وه)، او زموږ سړي نشته، نو ايا ستاسو په منځ کې کوم دم ګری شته ؟ يو سړی ورسره ورغی، او دم يې کړ، هغه روغ شو. بيا يې هغه ته ديرش پسونه ورکړل، او موږ ته يې د څښلو لپاره شيدې راکړې. کله چې هغه بيرته راغی، موږ ورته وويل: ايا ته پوهيږې چې څنګه دم وکړې ، يا ته دم کولی شې ؟ هغه وويل: نه، ما يوازې د کتاب ام القرآن تلاوت وکړ. موږ وويل: تر هغه چې موږ راشو يا له پيغمبر صلی الله عليه وسلم څخه پوښتنه ونه کړو، هيڅ مه وايه. کله چې موږ مدينې ته ورسيدو، موږ دا خبره له پيغمبر صلی الله عليه وسلم ته وکړه، هغه وفرمايل: هغه څنګه پوه شو چې دا رقيه ده؟ دا ووېشئ او ماته هم برخه راکړئ. د بخاري په روايت کې.

-[40] أخرجه الترمذي (2875)، والنسائي في ((السنن الكبرى)) (11205)، وأحمد (9345) باختلاف يسير، والطبري في
- . ((التفسير)) (139/17) واللفظ له
- صحيح البخاري | الصفحة أو الرقم : 5007 | أخرجه مسلم (2201) باختلاف يسير.-[41]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسورت بقرې فضيلت:

۱۳ –عن أبي هريرة - رضي الله عنه - أنَّ رسول الله - صلى الله عليه وسلم - قال: « لاَ تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ مَقَابِرَ، إنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي تُقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ»؛ [42] رواه مسلم

د ابو هريره رضی الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: «خپل کورونه قبرونه مه جوړوئ، ځکه چې شيطان له هغه کور څخه تښتي چې پکې سورت البقره لوستل کيږي »؛ امام مسلم روايت کړی دی.

۱۴ -عن أبي أُمَامة الباهلي - رضي الله عنه - قال: سمعتُ رسول الله - صلى الله عليه وسلم - يقول: ((اقْرَؤُوا الْقُرْآنَ، فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعًا لأَصْحَابِهِ، اقْرَؤوا الزَّهْرَاوَيْنِ: الْبَقَرَةَ، وَسُورَةَ آلِ عِمْرَانَ، فَإِنَّهُمَا تَأْتِيَانِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَأَنَّهُمَا غَمَامَتَانِ، أَوْكَأَنَّهُمَا فِرْقَانِ مِنْ طَيْرٍصَوَافَّ، تُحَاجَّانِ عَنْ أَصْحَابِهِمَا، اقْرَؤُوا سُورَةَ الْبَقَرَةِ، فَإِنَّ أَخْذَهَا بَرَكَةٌ، وَتَرْكَهَا حَسْرَةٌ، وَلاَ يَسْتَطِيعُهَا الْبَطَلَةُ» [43]؛رواه مسلم.

د ابو امامه الباهلي رضی الله عنه څخه روايت دی چې وايي: ما د رسول صلى الله عليه وسلم څخه اوريدلي دي - چې فرمايل يې: « قرآن کريم تلاوت کړئ، ځکه چې دا به د قيامت په ورځ د خپلو ملګرو لپاره د شفاعت کوونکي په توګه راشي. دوه نورونه تلاوت کړئ: سورت البقره او سورت آل عمران ، ځکه چې دوی به د قيامت په ورځ د دوو وريځو په څيرراشي، يا د مرغانو دوه ډلې په قطارونو کې، د خپلو ملګرو لپاره به شفاعت کوي. سورت البقره تلاوت کړئ، اخيستل يې نعمت دی، اوپريښودل يې پښيماني ده، اوسست خلک يې نشي تلاوت کولی. مسلم روايت کړی دی.

د الله تعالی د دې فرمان فضيلت : {إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ} [44]

ژباړه :{بې شکه موږ د الله يو او بې شکه موږ به هغه ته ورګرځو} .

۱۵ – فضل قوله تعالی

- صحيح مسلم | الصفحة أو الرقم : 780 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح] ، من أفراد مسلم على البخاري.-42
- صحيح مسلم الصفحة أو الرقم: 804 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح]،التخريج : من أفراد مسلم على البخاري-43
- البقرة: [156]-44

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 15عن أمِّ سَلَمة - رضيَ الله عنها - أنها قالَتْ: سمعتُ رسول الله - صلى الله عليه وسلم - يقول: « مَا مِنْ مُسْلِمٍ تُصِيبُهُ مُصِيبَةٌ، فَيَقُولُ مَا أَمَرَهُ اللَّهُ: إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ أْجُرْنِي فِي مُصِيبَتِي، وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا، إِلاَّ أَخْلَفَ اللَّهُ لَهُ خَيْرًا مِنْهَا » ؛[45] رواه مسلم

- د ام سلمه رضی الله عنها څخه روايت دی و ايي: ما د رسول صلى الله عليه وسلم څخه اوريدلي دي - چي ويل يې: "هيڅ مسلمان نشته چي په يوه مصيبت کې اخته شي او هغه څه وو ايي چي الله تعالى ورته امر کړی دی: "بېشکه موږ د الله تعالى يو او يقينا موږ به هغه ته بيرته ورشو. ای خدايه، زما د مصيبت بدله راکړه او په غوره او ښه شي يې بدله راکړه، مګردا چي خدای به يې په غوره شی بدله ورکړي." امام مسلم روايت کړی دی.

آيت الکرسي :

١٦ – عَنْ أُبَي بن كعب - رضي الله عنه - قال: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: « يا أبا المنذر، أَتَدرِي أي آيةٍ مِنْ كتابِ الله معكَ أعظم؟ »، قلتُ: {اللَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ}، ضَرَب في صدري وقال: « لِيَهْنِكَ العلم أبا المنذر»؛ [46]رواه مسلم

-د ابی بن کعب رضی الله عنه څخه روايت دی و ايي: رسول الله صلى الله عليه وسلم - وفرمايل: "ای ابو المنذر، ايا ته پوهېږې چي د خدای د کتاب کوم آيت ستا سره ترټولولوی دی؟" ما وويل: "{اللَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ}.." هغه زما سينه ووهله او ويې ويل: "علم دې تا ته خوښ شي، ابو المنذر." امام مسلم روايت کړی دی.

١٧ – عن أبي أمامة الباهلي - رضيَ الله عنه - قال: قالَ رسولُ الله - صلى الله عليه وسلم -: « مَنْ قَرَأَ آيةَ الكُرْسي دُبر كل صلاة مكتوبة، لم يمنعْهُ مِنْ دُخُول الجنَّة إلاَّ أن يموتَ »؛ [47] رواه النَّسائي.

- صحيح مسلم الصفحة أو الرقم: 918 | ،حكم المحدث : صحيح: من أفراد مسلم على البخاري.-[45]
-[46] مجموع الفتاوى | الصفحة أو الرقم : 130/17 | خلاصة حكم المحدث : صحيح ، أخرجه مسلم (810) -
بلوغ المرام الصفحة أو الرقم: 97 | خلاصة حكم المحدث : صحيح ،أخرجه النسائي في ((السنن الكبرى)) (9928)، والطبراني (124) (134/8) (7532) واللفظ له، وابن السني في ((عمل اليوم والليلة)) .[47]- -

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ابو امامه الباهلي رضی الله عنه څخه روايت دی و ايي: رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: "څوک چې د هر فرض لمانځه وروسته آيت الکرسي وو ايي، نو جنت ته د ننوتلو څخه به يې هيڅ شی منع نه کړي پرته له مرګ څخه." د امام نسائي په روايت.سره دی .

١٨ – عَنْ أبِي هريرة - رضيَ الله عنه - قالَ: وكلني رسول الله - صلى الله عليه وسلم - بحفظ زكاة رمضان، فأتاني آتٍ، فجعل يَحْثو منَ الطعام، فأخذته فقلتُ: لأَرْفَعَنَّكَ إلى رسول الله - صلى الله عليه وسلم - فقصَّ الحديث - فقال: إذا أويتَ إلى فراشِكَ، فاقْرَأ آيةَ الكُرْسِي، لن يزال معكَ منَ الله حافِظ، ولا يَقْرَبُكَ شَيْطانٌ حتى تصبحَ، فقال النبي - صلى الله عليه وسلم -: «صَدَقَكَ وهُوَ كَذُوب، ذاكَ شَيْطان »؛[48] رواه البخاري .

-د ابوهريره رضی الله عنه څخه روايت دی و ايي: رسول الله صلی الله عليه وسلم ما ته د رمضان د زکات د ساتنې دنده وسپارله. بيا يو څوک راغی او د خوړو راټولول يې پيل کړل. ما هغه ونيو او ومې ويل: زه به تا د الله تعالی رسول ته بوځم او دغه حديث به ورته بيان کړم. هغه وويل: کله چې ته بسترې ته لاړشې، آيت الکرسي ولوله، تل به ستا سره د خدای له لوري يو ساتونکی وي، او ترسهاره پورې به هيڅ شيطان تا ته نږدې نه شي. رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: « هغه تا ته رښتيا وويل، او هغه دروغجن دی. دا شيطان وو)). دامام بخاري رحمت الله عليه په روايت کې.

<u>١٩ – خواتيم سورة البقرة :</u>

- 19عن النُّعمان بن بشير - رضي الله عنه - عن النبي - صلى الله عليه وسلم - قال: « إنَّ اللهَ كَتَبَ كتابًا قبل أنْ يَخْلُقَ السَّموات والأرض بألفي عام، أَنْزَلَ منه آيَتَيْنِ، خَتَمَ بهما سورة البَقَرة، ولا يُقْرَآنِ في دارٍ ثلاث ليالٍ فيقربها شَيْطان »؛ [49]رواه الترمذي.

د نعمان بن بشيررضی الله عنه څخه روايت دی چې پيغمبرصلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: « خدای تعالی د اسمانونو او ځمکې له پيدايښت څخه دوه زره کاله مخکې يو کتاب وليکه. له هغه څخه يې دوه آيتونه نازل کړل، چې په هغې سره يې سورت البقره پای ته ورسوله. دا په يوه

- صحيح البخاري الصفحة أو الرقم: 2311 |-[48] :
- صحيح الترمذي الصفحة أو الرقم: 2882 | خلاصة حكم المحدث : صحيح -[49]

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورکې د دریو شپو لپاره نه لوستل کیږي پرته لدې چې شیطان ورته نږدې شي.» دامام ترمذي په روایت کې.

۲۰ – عن أبي ذَر الغفاري - رضي الله عنه - قال: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: « أُوتيتُ هذه الآيات مِن آخر سورة البقرة، مِن كَنْز تحت العَرْش، ولَمْ يُؤتهنَّ نَبي قبلي »؛ [50]رواه أحمد

د ابو ذر الغفاري رضی الله عنه څخه روایت دی چې ویلي یې دي: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: « ما ته دا آیتونه د سورت بقرې له پای څخه د عرش لاندې خزانې څخه راکړل شوي دي، او له ما څخه مخکې هیڅ پیغمبرته نه دي ورکړل شوي »؛امام احمد حمت الله علیه روایت کړی دی.

۲۱ – عن أبي مسعود - رضيَ الله عنه - قال: قال النبي - صلى الله عليه وسلم -: « مَن قَرَأ بالآيتينِ مِن آخر سورة البقرةِ في ليلة كَفَتاه » [51]متفق عليه.

د ابو مسعود رضی الله عنه څخه روایت دی وایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم - وفرمایل: "څوک چې د شپې د سورت بقرې د پای دوه آیتونه ولولي، هغه به ورته کافي وي."

<u>سورة آل عمران</u>

عن النَّواس بن سمعان الانصاری - رضيَ الله عنه - قال: سمعتُ النبي - صلى الله عليه وسلم - يقول: ((يُؤْتَى بالقُرآنِ يومَ القيامة وأهْلِه، الذينَ كانوا يعملُونَ به، تَقْدُمُهُ سورة البقرة، وآل عمران))، وضرب لهما رسول الله - صلى الله عليه وسلم - ثلاثة أمثال ما نَسِيتُهُنَّ بَعْدُ قال: ((كَأَنَّهُمَا غَمَامَتَانِ، أَوْ ظُلَّتَانِ سَوْدَاوَانِ، بَيْنَهُمَا شَرقٌ، أَوْ كَأَنَّهُمَا فِرْقَانِ مِنْ طَيْرٍ صَوَافَّ، تُحَاجَّانِ عَنْ صَاحِبِهِمَا))؛ [52]رواه مسلم .

۲۲ - د النواس بن سمعان الانصاری رضی الله عنه څخه روایت دی وایي: ما له رسول الله صلی الله علیه وسلم - څخه واوریدل چې ویل یې: "قرآن به د قیامت په ورځ د هغه له څښتنانو سره، هغه کسان چې پرهغه به یې عمل کاوه، د سورت بقرې او آل عمران څخه مخکې به راوړل شي." اورسول الله صلی الله علیه وسلم د دوی لپاره درې مثالونه وړاندې کړل چې له هغه وخت راهیسې ما نه دي هېرکړي. هغه وویل: "لکه څنګه چې دوه وریځې وي، یا دوه تورې سیورې وي،

- صحيح الجامع الصفحة أو الرقم: 1060 | خلاصة حكم المحدث : صحيح.-[50]
- أخرجه البخاري (5009)، ومسلم (807) باختلاف يسير.-[51]
- صحيح مسلم | الصفحة أو الرقم : 805 | -[52]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوی ترمنځ به ختيځ وي، يا لکه څنګه چې دوی د مرغيو دوه ډلې وي چې په قطارونوکې د خپل ملګري په استازيتوب بحث کوي." داحديث شريف امام مسلم روايت کړی دی.

٢٣ – عن أبي أمامة الباهلي - رضيَ الله عنه - قال: سمعتُ رسول الله - صلى الله عليه وسلم - يقول: « اقرؤُوا القرآن، فإنَّه يأتي يوم القيامة شفيعًا لأصحابِه، اقرؤوا الزَّهْراوين: البقرة وسورة آل عمران، فإنَّهما تأتيان يوم القيامة كأنَّهما غمامتان، أوكأنَّهما فرقان من طيرصوافّ، تحاجان عن أصحابهما » [53]رواه مسلم.

د ابوامامه الباهلي رضی الله عنه څخه روايت دی و ايي: ما د رسول صلی الله عليه وسلم څخه اوريدلي دي - چې ويل يې: "قرآن کريم ولولئ، ځکه چې دا به د قيامت په ورځ د خپلو ملګرو لپاره د شفاعت کوونکي په توګه راشي. دوه روښانه سورتونه: بقره اوآل عمران تلاوت کړئ، ځکه چې دوی به د قيامت په ورځ داسې راشي لکه څنګه چې دوی دوه وريځې وي، يا لکه د سپينو مرغيو دوه ډلې چې د خپلو ملګرو په استازيتوب بحث کوي. امام مسلم رحمت الله عليه روايت کړی دی.

٢٤ – خواتيم سورة آل عمران

-عنِ ابن عباس - رضيَ الله عنهما - قال: بت في بيت ميمونة، والنبي - صلى الله عليه وسلم - عندها، فلمَّا كان ثلث الليل الآخرأوبعضه، قعد فنظرإلى السماء فقرأ} :إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِلَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ] {آل عمران: 190]... إلى آخرالسورة.

د ابن عباس رضی الله عنهما په قول - - هغه وويل: ما شپه د ميمونې په کورکې تيره کړه، او پيغمبر صلی الله عليه وسلم له هغې سره وو. کله چې د شپې وروستی دريمه برخه يا د هغې يوه برخه تيره شوه، هغه پورته شو او اسمان ته يې وکتل او دا آيت يې ولوست: {يقيناً د اسمانونو او ځمکې په پيدايښت او د شپې او ورځې په بدلون کې د پوهانو لپاره نښې دي.} [آل عمران: ١٩٠] ... د سورت ترپايه پورې.

– سورة الإسراء

أخرجه مسلم(804) ، -[53]-

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 25عن عائشة - رضيَ الله عنهما - قالت: كان النبي - صلى الله عليه وسلم - لا ينام على فِرَاشِه حَتَّى يَقْرَأَ الزُّمَرَوَبَنِى إِسْرَ ائِيلَ »؛ (أي: سورة الإسراء)؛ [54]رواه الترمذي.

له عائشې رضى الله عنها څخه روايت دى ، هغې وويل: رسول الله صلى الله عليه وسلم به تر هغه وخته پورې په خپله بستره کې نه ويده کېده ترڅوچې سورت الزمراو سورت بني اسرائيل نه واى لوستلي. (يعني سورت الاسراء)؛ د امام ترمذي په روايت کې.

<u>۲۶ – سورة الكهف:</u>

- 26عنِ البَراء بن عازب - رضيَ الله عنه - قال: كان رجل يقرأ سورة الكهف، وإلى جانبه حصان مَرْبُوطٌ بِشَطَنَيْنِ، فتغشته سحابة، فجعلت تدنو وتدنو، وجعل فرسه يَنْفِر، فلمَّا أصبح أتى النبي - صلى الله عليه وسلم - فَذَكَر ذلك له، فقال: « تلك السكينة تنزلت بالقرآن »؛[55] متفق عليه.

د البراء بن عازب رضى الله عنه په روايت - چې الله تعالى پرې راضي شي - وايي: يوسړى د سورة الکهف تلاوت کاوه، او د هغه ترڅنګ يو آس وچې په دوو رسيو ترل شوى و وريځ پرې پوښلى و، او هغه نورهم نږدې کېدل پيل کړل، او آس يې لرزېده. کله چې سهارشو، هغه پيغمبر صلى الله عليه وسلم ته راغى - خداى تعالى دې هغه ته برکت ورکړي او هغه ته دې سلام وکړي - او دا خبره يې ورته وکړه، او ويې ويل: « دا هغه سکون دى چې د قرآن سره نازل شوى دى» .

۲۷ – عن أبي الدَّرداء - رضيَ الله عنه - أن النبي - صلى الله عليه وسلم - قال: « مَن حفظَ عشر آيات من أول سورة الكهف، عُصِمَ منَ الدَّجَّال»؛ [56]رواه مسلم.

د ابو درداء رضى الله عنه په روايت چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: "څوک چې د سورت الکهف له پيل څخه لس آيتونه حفظ کړي، هغه به د دجال څخه خوندي شي." مسلم روايت کړى دى.

رواه أحمد برقم: (24388)، والترمذي برقم: (2920) واللفظ له، -[54]

- أخرجه البخاري (5011)، ومسلم [55](795) -

- - صحيح مسلم الصفحة أو الرقم: 809 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح][56]

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٨ – عن أبى سعيد الخدرى رضى الله عن النبى صلى الله عليه وسلم -: «مَن قَرأَ سورة الكهف كما أُنْزِلَتْ، كانتْ له نورًا يوم القيامة، من مقامه إلى مكة، ومَن قَرَأَ عشر آيات مِن آخرها، ثم خَرَجَ الدَّجَّال لم يضره »؛ صححه الألباني في سلسلة الأحاديث الصحيحة.[57]

هغه صلى الله عليه وسلم - چې الله تعالى پرې رحمت وکړي او سلام ورته وکړي - وويل: "څوک چې سورت الکهف په هغه ډول ولولي لکه څنګه چې نازل شوی، دا به د قيامت په ورځ د هغه لپاره د هغه له ځای څخه تر مکې پورې رڼا وي. او څوک چې د دې له پای څخه لس آيتونه ولولي، بيا دجال راڅرګند شي، هغه ته به زيان ونه رسوي." دا د الباني لخوا د صحيحو حديثونو په لړۍ کې تاييد شوی دی.

٢٩ – عن أبي سعيد الخدري قال قال رسول الله صَلى الله عليه وسلم -: « مَن قرأ سورة الكهف في يوم الجمعة أضاءَ له منَ النُّور ما بين الجمعتينِ»؛ [58]صحَّحه الألباني في صحيح "الترغيب والترهيب.

هغه صلى الله عليه وسلم - چې الله تعالى پرې رحمت وکړي او هغه ته سلام وکړي - وويل: "څوک چې د جمعې په ورځ سورت الکهف تلاوت کړي، د دوو جمعو ترمنځ به يې رڼا روښانه شي." الباني په صحيح الترغيب و الترحيب کې دا صحيح کړی دی.

<u>د الله تعالی د دې فرمان فضيلت:</u> {له تا پرته بل معبود نشته، ته پاک يې. په حقيقت کې زه د ظالمانو له ډلې څخه وم} [الانبياء: ٨٧]

<u>-من سورة الأنبياء:</u>

فضل قوله تعالى} :لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ} [الأنبياء: 87[

- صحيح الترغيب للالبانى | الصفحة أو الرقم : 1473 | خلاصة حكم المحدث : صحيح لغيره | التخريج : أخرجه الحاكم (2072) واللفظ له، وأخرجه النسائي في ((السنن الكبرى)) (9909، 10788) مفرقاً باختلاف يسير، والطبراني في ((المعجم الأوسط)) - (1455) باختلاف يسير[57]

-[58] صحيح الترغيب | الصفحة أو الرقم : 736 | حكم المحدث : صحيح | التخريج : أخرجه البيهقي (6209) واللفظ له، وأخرجه - .الحاكم (3392) باختلاف يسير

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 30-عن سعد بن أبي وَقَّاص - رضي الله عنه - قال: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: «دعوة ذي النون، إذ دعا وهو في بطن الحوت: لا إله إلاَّ أنتَ سبحانك، إني كنت من الظالمينَ، فإنَّه لَمْ يدعُ بها رجل مسلم في شيءٍ قط، إلاَّ استجابَ الله له »؛ [59]رواه الترمذي.

صحيح الترمذي الصفحة أو الرقم: 3505 | خلاصة حكم المحدث : صحيح

د سعد بن ابي وقاص رضی الله عنه څخه روايت دی و ايي: چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: « د ذوالنون دعا، کله چې هغه د کب په ګېډه کې دعا وکړه: لا إله إلاَّ أنتَ سبحانك، إني كنت من الظالمينَ.. څکه چې هيڅ مسلمان سړي هيڅکله هم په دې سره د هيڅ شي لپاره دعا نه ده کړې مګر الله جل جلاله قبوله کړې ده »؛ د امام ترمذي رحمت الله عليه په روايت کې.

سورة [الم] تنزيل السجدة:

-31عنِ ابن عبَّاس - رضي الله عنهما - قال: كان النبي - صلى الله عليه وسلم - يقرأ في فجر الجمعة بسورتي} الم * تَنْزِيلُ] {السجدة]، و}هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ] {الإنسان]؛ [60]متفق عليه.

د ابن عباس رضی الله عنهما څخه روايت دی - هغه وويل: رسول الله صلى الله عليه وسلم - به د جمعې په ورځ د سهارپه لمانځه کې دوه سورتونه {الف، لام، ميم، تنزيل} [السجده] او {{هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ} } [الانسان] لوستل؛

-32-عن جابر بن عبدالله - رضيَ الله عنه - قال: كان رسول الله - صلى الله عليه وسلم - لا ينام حتى يقرأ} الم * تَنْزِيلُ] {السجدة]، }تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ] {الملك]؛ [61]رواه الترمذي، وصَحَّحه الألباني.

د جابر بن عبدالله رضی الله عنه څخه روايت دی- هغه ويلي دي: رسول الله صلى الله عليه وسلم ترهغه وخته پورې نه ويده کېده ترڅو چې يې {السجده]، { تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ }

59- صحيح الترمذي الصفحة أو الرقم: 3505 | خلاصة حكم المحدث : صحيح
60- تخريج المسند لشاكر | الصفحة أو الرقم : 114/5 | خلاصة حكم المحدث : إسناده صحيح | التخريج : أخرجه مسلم (879) باختلاف يسير
61- أخرجه الترمذي (2892) واللفظ له، وأحمد (14659) باختلاف يسير

(c) ketabton.com: The Digital Library

[الملک] نه وای لوستلی؛ دا حديث امام ترمذي رحمت الله عليه روايت کړی او الباني رحمت الله عليه صحيح کړی دی.

فضل قوله تعالى} :قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ] {الزمر: 46]

-د سورة الزمر څخه / د الله تعالی د دې فرمان فضيلت: {وو ايه، ای الله ای، د اسمانونو او ځمکې پيدا کوونکيه} [الزمر: ۴۶]

-عن أبي سلمة بن عبدالرحمن بن عوف - رضي الله عنه - قال: سألت عائشة أم المؤمنين - رضيَ الله عنها -: بأيِّ شيءٍ كانَ النبي - صلى الله عليه وسلم - يَفْتَتِح صلاته إذا قامَ منَ اللَّيل؟ قالتْ: كان إذا قام منَ الليل افتتح صلاته: « اللهُمَّ رب جبرائيل، وميكائيل، وإسرافيل، فاطر السماوات والأرض، عالم الغيب والشهادة، أنتَ تَحْكُمُ بين عبادكَ فيما كانوا فيه يختلفون، اهْدِني لِمَا اخْتُلِفَ فيه منَ الحق بإذنك، إنَّكَ تهدِي مَن تشاء إلى صراط مستقيم»؛[62] رواه مسلم

د ابو سلمه بن عبدالرحمن بن عوف - رضی الله عنهما څخه روايت شوی چې هغه وويل: ما د مؤمنانو له مور عائشې - رضی الله عنها - څخه وپوښتل: رسول الله - صلى الله عليه وسلم – به چې کله د شپې له خوبه پاڅېده، نو لمونځ به يې په څه پيل کاوه؟ هغې وويل: کله به چې هغه د شپې له خوبه پاڅېد، نو دا دعا به يې ويله : "ای د جبرائيل، ميکائيل او اسرافيل ربه، د اسمانونو او ځمکې پيدا کوونکيه، د پټو او ښکاره شيانو پوهونکيه، ته د خپلو بندګانو ترمنځ د هغه څه په اړه پرېکړه کوې چې دوی پکې اختلاف لري. ماته د هغه څه په اړه حق وښيه چې دوی پکې اختلاف لري، ستا په اجازه. بې له شکه ته هرچا ته چې وغواړې سمه لارښيي." امام مسلم رحمت الله عليه روايت کړی دی.

فضل المسبحات :

عن العرباض بن سارية - رضي الله عنه - أن النبي - صلى الله عليه وسلم - كان لا ينام حتى يقرأ المسبحات، ويقول: فيها آية خير من ألف آية؛ رواه الترمذي، وصححه الألباني[63].

يعني بالمسبحات) :الحديد، والحشر، والصف، والجُمُعة، والتغابن.

د العرباض بن ساريه - رضي الله عنه څخه روايت شوی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم به - ترهغه وخته پورې نه ويده کېده ترڅو چې يې تسبيحات نه وای لوستلي، او ويل به يې: په دې

- .-[62] أخرجه مسلم (770)، وأبو داود (767)، والترمذي (3420) واللفظ لهم

- [63]| - صحيح الترمذي الصفحة أو الرقم : 2921

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې يو آيت دی چې له زرو آيتونو څخه غوره دی؛ دا حديث امام ترمذي رحمت الله عليه روايت کړی او الباني رحمت الله عليه صحيح کړی دی.

- د تسبيحاتو څخه مراد دی: (الحديد، الحشر، الصف، الجمعه، او التغابن).

<u>٣٥ – سورة الملك:</u>

- 35عن أبي هريرة - رضيَ الله عنه : عن النبي - صلى الله عليه وسلم - قال: « إن سورة منَ القرآن، ثلاثون آية، شَفَعَتْ لرجل حتى غفر له، وهي سورة} :تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ{»: [64]رواه الترمذي، وصححه الألباني.

-د ابو هريره رضی الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه فرمايلي دي: « د قرآن کريم يو سورت، چې ديرش آيتونه لري، د يو سړي لپاره ترهغه وخته پورې شفاعت کوي چې هغه ته بخښنه وشي، اودا سورت دی: {بَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ}»؛ دا حديث امام ترمذي رحمت الله عليه روايت کړی او الباني رحمت الله عليه صحيح کړی دی.

٣٦ – عن ابن عباس - رضيَ الله عنهما - عن النبي - صلى الله عليه وسلم - قال: « مَن قرأ سورة الملك كل ليلة جاءت تجادل عن صاحبها» [65]أخرجه التِّرمذي.

- د ابن عباس رضی الله عنهما څخه روايت دی هغه وويل: رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: « څوک چې هره شپه سورت الملک ولولي، نو دا به د خپل تلاوت کوونکي لپاره بحث او جګړه کوي »؛ دا حديث شريف دامام ترمذي رحمت الله عليه په روايت کې.

٣٧ – عن جابر بن عبدالله - رضيَ الله عنه - قال: كان رسول الله - صلى الله عليه وسلم - لا ينام حتى يقرأ} الم * تَنْزِيلُ[}السجدة[، }تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ[}الملك[؛ رواه الترمذي، وصححه الألباني.

د جابر بن عبدالله رضی الله عنه څخه روايت دی ده ويلي دي: رسول الله صلی الله عليه وسلم به ترهغه وخته پورې نه ويده کېده ترڅو چې يې « الم * تَنْزِيلُ}[السجده]او { تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ

- -[64] أخرجه الترمذي (2891) واللفظ له، وأخرجه أبو داود (1400)، وابن ماجه (3786) باختلاف يسير

[65]

(c) ketabton.com: The Digital Library

الْمُلْكُ } [الملک] نه وای لوستلی؛ دا حدیث امام ترمذي رحمت الله علیه روایت کړی او الباني رحمت الله علیه صحیح کړی دی.

٣٨ – سورة الکافرون:

- 38عن فروة بن نوفل أنه أتى النبي - صلى الله عليه وسلم - فقال: يا رسول الله عَلِّمني شيئًا أقوله إذا أويتُ إلى فراشي، فقال: « اقرأ} قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ{، فإنَّها براءة من الشِّرك»؛ [66]رواه الترمذي، وصححه الألباني.

د فروه بن نوفل څخه روایت دی چې هغه رسول الله صلی الله علیه وسلم ته راغی او ویې ویل: ای د خدای رسوله، ماته یو څه وښایه چې کله زه ویده شم نو ویې وایم. هغه صلی الله علیه وسلم وفرمایل: « وو ایه { اقرأ {قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ}، فإنَّها براءة من الشِّرك »؛ دا حدیث امام ترمذي رحمت الله علیه روایت کړی او الباني رحمت الله علیه صحیح کړی دی.

٣٩ – -عن عبد الله بن عمر رضى الله عنهما قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم :- « }قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ {تعدل ربع القرآن»؛[67] حسنه الألباني في سلسلة الأحاديث الصحيحة.

رسول الله صلی الله علیه وسلم - چې الله تعالی پرې رحمت وکړي او هغه ته سلام وکړي - وویل: "وو ایه، 'ای کافر انو' د قرآن کریم د څلورمې برخې سره برابر دی." د صحیحو احادیثو په لړۍ کې د الباني لخوا تایید شوی.

د سورة الإخلاص فضلیت :

٤٠ - -عن أبي سعيد الخدري - رضي الله عنه - قال: إنَّ رجلاً سمع رجلاً يقرأ} :قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ { يُرَدِّدها، فلما أصبح جاء إلى رسول الله - صلى الله عليه وسلم - فذكر ذلك له، وكان الرجل يَتَقالُّها ، فقال رسول الله - صلى الله عليه وسلم :- والذي نفسي بيده، إنَّها لتَعْدِل ثلث القرآن . [68]رواه البخاري.

ژباړه : دحضرت آبو سعید خدری رضی الله عنه څخه روایت دی و ایي : یو سړي د بل سړي څخه واوریدل چې قل هوالله احد و ایي او تکراروي یی کله چې سهار شو پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته راغی تیر حالت یی ورته بیان کړ هغه سړی ورو ورو تلاوت کاوه، نو رسول الله - صلى الله علیه

[66]-صحیح الترمذي للالبانی الصفحة أو الرقم: 3403 | خلاصة حکم المحدث : صحيح
- - صحیح الجامع للالبانی ،الصفحة أو الرقم: 4405 | خلاصة حکم المحدث : صحيح[67]
[68]-أخرجه مالك (208/1) واللفظ له، وأخرجه البخاري (5013) باختلاف يسير

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسلم - صلی الله علیه وسلم - وفرمايل: "په هغه ذات قسم چې زما روح يې په لاس کې ده، دا د قرآن د دريمې برخې سره برابردی." . د بخاري په روايت کې.

۴۱ -عن أبي الدرداء - رضي الله عنه - عن النبي - صلى الله عليه وسلم - قال: أيعجز أحدكم أن يقرأ في ليلة ثلث القرآن؟))، قالوا: وكيف يقرأ ثلث القرآن؟ قال} :قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ {تعدل ثلث القرآن. ؛ [69]رواه مسلم.

د ابودرداء رضی الله عنه څخه روايت کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايلي يې دي: "ايا له تاسو څخه څوک په يوه شپه کې د قرآن کريم دريمه برخه نشي لوستلی؟" هغوی وويل: څنګه به يو څوک د قرآن کريم دريمه برخه تلاوت کړي؟ هغه وفرمايل : {وو ايه: قل هو الله أحد } د قرآن د دريمې برخې سره برابردی. مسلم روايت کړی دی.

۴۲ - عن أنس بن مالك - رضي الله عنه - أنَّ رجلاً قال: يا رسول الله، إنِّي أحب هذه السورة : }قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ {فقال: «إنَّ حُبَّكَ إيَّاها يدخلك الجنة »؛ رواه الترمذي وصححه الألباني.[70]

د انس بن مالک رضی الله عنه څخه روايت دی چې يو سړي وويل: ای د خدای رسوله، زه دا سورت خوښوم: { قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ }. هغه وفرمايل: د دې سره ستا مينه به تا جنت ته داخل کړي.؛ دا حديث ترمذي روايت کړی او الباني صحيح کړی دی.

۴۳ –عن معاذ بن انس قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: « من قرأ} قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ {حتى يختمها عشر مرات، بنى الله له قصرًا في الجنة »؛ [71]سلسلة الأحاديث الصحيحة.

د خدای رسول - صلی الله علیه وسلم - فرمايلي دي: "څوک چې {قل هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ} وو ايي تر هغه چې لس ځله يې بشپړکړي، خدای به د هغه لپاره په جنت کې يوه مانۍ جوړه کړي." د صحيحو احاديثو لړۍ.

44- عن أبي هريرة، قال: أقبلت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم فسمع رجلا يقرأ: قل هو الله أحد الله الصمد فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «وجبت.»قلت: ما وجبت؟ قال:

[69]- صحيح مسلم الصفحة أو الرقم: 811
ابن القيسراني | المصدر : ذخيرة الحفاظ الصفحة أو الرقم : 1203/2 | خلاصة حكم المحدث : [فيه] مبارك بن فضالة ضعيف ,
[70]- أخرجه أحمد (12432) واللفظ له، والترمذي (2901) وفيه قصة، والدارمي (3478) باختلاف يسير
مجموع فتاوى ابن بازالصفحة أو الرقم : 285/26 | خلاصة حكم المحدث : إسناده ضعيف | : أخرجه أحمد (15610)، والعقيلي - في ((الضعفاء الكبير)) (96/2)، والطبراني (183/20) (397) باختلاف يسير.-[71]

(c) ketabton.com: The Digital Library

«الجنة». هذا حديث حسن صحيح غريب لا نعرفه إلا من حديث مالك بن أنس، وابن حنين هو: عبيد بن حنين "رواه الترمذي وصححه الألباني [72]

د ابو هريره رضى الله عنه څخه روايت شوی دی هغه ويلي دي: زه له رسول الله صلى الله عليه وسلم سره راغلم يو سړي دا آيت ولوست: " قل هو الله أحد الله الصمد." د خدای رسول صلى الله عليه وسلم وفرمايل: "واجب شو." ما وويل: " څه شی واجب شول ؟" هغه و فرمايل: "جنت." دا حديث امام ترمذي روايت کړی او الباني صحيح کړی دی.

۴۵ – فضل المعوذتين

۴۵-عن معاذ بن عبدالله بن خبيب بن أبية، قال: خرجنا في ليلة مطيرة، وظُلمة شديدة؛ نطلب رسول الله - صلى الله عليه وسلم - يصلي لنا، قال: فأدركته، فقال: « قل »، فلم أقل شيئًا، ثم قال: « قل »، فلم أقل شيئًا، قال: « قل »، فقلت: ما أقول؟ قال: « قل هو الله أحد، والمعوذتين، حين تمسي وتصبح ثلاث مَرَّات، تكفيكَ من كلِّ شيء »؛ رواه الترمذي وصَحَّحه الألباني [73]

د معاذ بن عبدالله بن خبيب بن ابية څخه شوی دی وايي : موږ په يوه باراني شپه کې بهرته ووتلو او ډيره تياره وه. موږ رسول الله کاته چې موږ ته لمونځ را کړي. هغه مو وموند راته وې فرمايل: "وو ايه،" مګر ما هيڅ ونه ويل. بيا يې وويل: "وو ايه،" مګر ما هيڅ ونه ويل. هغه وفرمايل: "وو ايه،" نو ما وويل: زه څه وو ايم؟ هغه وفرمايل: "کله چې ويده شي او له خوبه راويښ شي، درې ځله وو ايه: قل هو الله أحد، اومعوذتين. دا به ستا د هرڅه په وړاندې کافي وي." دا حديث ترمذي روايت کړی او الباني صحيح کړی دی.

۴۶ – قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: ((يا عقبة ألا أعلمكَ سورًا، ما أنزلت في التوراة، ولا في الزبور، ولا في الإنجيل، ولا في الفرقان مثلهنَّ، لا يأتينَّ عليكَ إلاَّ قرأتهن فيها، قل} :قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ{، و}قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ{، و}قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ((}: سلسلة الأحاديث الصحيحة. [74]

رسول الله صلى الله عليه وسلم - وفرمايل: "ای عقبه، ايا زه تاته داسې سورت ونه ښيم چې د هغې په څېر سورتونه په تورات، زبور، انجيل او فرقان کې نازل شوي نه دي، ترڅو ته په هغوکې

[72]-أبواب فضائل القرآن باب ما جاء في سورة الإخلاص (حديث رقم: 2897)
[73]- صحيح أبي داودالصفحة أو الرقم: 5082 | خلاصة حكم المحدث : حسن
[74]-السلسلة الصحيحة | الصفحة أو الرقم : 2861 | خلاصة حكم المحدث : إسناده صحيح

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

له لوستلو پرته ورسره ونه ګوري؟ وو ایه: {وو ایه: : {قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ}، او{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ}، او{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ}، " د صحیحو احادیثو لړی.

۴۷ – عن عقبة بن عامر - رضي الله عنه - قال: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -:-

أَلَمْ تَرَآيَاتٍ أُنْزِلَتِ اللَّيْلَةَ لَمْ يُرَمِثْلُهُنَّ قَطُّ؟! {قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ}، وَ{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ}

.[75]

د عقبه بن عامر رضی الله عنه څخه روایت دی - چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: « ایا تاسو هغه آیتونه نه دي لیدلي چې نن شپه نازل شوي دي، د هغو په څیر چې مخکې هیڅکله نه دي لیدل شوي؟ ؟! {قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ}، او{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ} » ؛ امام مسلم روایت کړی دی.

۴۸ – عن عائشة - رضي الله عنها - أن النبي - صلى الله عليه وسلم - كان ينفث على نفسه في المرض الذي مات فيه بالمعوذات، فلما ثقل، كنتُ أنفثُ عليه بهنَّ، وأمسح عنه بيده لبركتها؛ [76]رواه البخاري.

د عائشې رضی الله عنها څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم به د خپلې ناروغۍ په وخت کې د معوذات سورتونه لوستل او کله چې هغه سخت ناروغه شو، نو ما به یې پر سر لوستل او د هغوی د برکت له امله به یې په خپل لاس مسح کول. د بخاري په روایت کې.

دریم فصل : د قرآن کریم د حفظ کولو قواعد :

- د قرآن کریم د حفظ کولو لپاره د طلایي قواعدو لنډیز ، او د حفظ کولو طلایي کلونه چې د پنځو کلونو څخه تر نږدې درې ویشت کلونو پورې دي؛ په دې عمرکې، د یوکس حافظه ډېره ښه وي، او هغه باید د الله تعالی د کتاب په حفظ کولو سره د یادو طلایي کلونو څخه ګټه پورته کړي، یا څومره چې هغه وکولی شي. حفظ یی کړي ، په دې عمرکې حافظه ډېره چټکه ، او هېرول ډېرورووي.

---

[75]- صحيح مسلم الصفحة أو الرقم: 814
- [76]- صحيح البخاري الصفحة أو الرقم: 5751 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح]

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

اوله قاعدة: اخلاص دی :

دا اړینه ده چې صادقانه نیت ولرئ، خپل هدف سم کړئ، او د قرآن کریم حفظ او ساتنه د الله تعالی د رضا لپاره، او د هغه د جنت ګټلو او د هغه د رضا ترلاسه کولو لپاره وکړئ. د هغه چا لپاره هیڅ اجر نشته چې قرآن کریم د ځان ښودلو یا شهرت لپاره حفظ کوي. په دې کې شک نشته چې هغه څوک چې قرآن کریم د دنیا په هیله او د دنیا د اجرپه لته کې لولي، ګناهګاردی او په آخرت کې به په اورکې وسوځول شي.

باید چې نیت یې خالص وی ترڅو چه د قرآن کریم یا دول او هغه ته پاملرنه د الله جل جلاله دپاره وګرځوی اودده د رضا حاصلول او جنت ته تلل او د هغه لویوجائزوګټل هم هغه چا ته دی چه قرآن کریم یې وو ایه او یاد ئې کړ.
الله جل جلاله فرمائي : .فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ (2) أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ(3) [77]
قال الله تعالى : « لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ » : [78]

یعنی: دهماغه الله بندګی وکره د هغه لپاره ددین به خالص کولوسره ، خبردار، دین خالص د خدای لپاره دی.

الله جل جلاله فرمائي : قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ (11) الزمر. [79]

یعنی (أی پیغمبره.) دوی ته وو ایه ما ته آمر شویدی چې د الله پاک لپاره ددین پرخالصولو سره دهغی بندګی وکړم . [80]

الله جل جلاله فرمائی : (أنا أغْنَى الشُّرَكاءِ عَنِ الشِّرْكِ، مَن عَمِلَ عَمَلًا أشْرَكَ فيه مَعِي غيرِي، تَرَكْتُهُ وشِرْكَهُ. [81]

---

[77] -سورت الزمر ایت ۲ او ۳ .
[78] -الزمر آیت ۳۰ ،
[79] -الزمر ایت ۱۱.
[80] -تفهیم القرآن ج ۳ ص ۵۶۴ .
[81] صحیح مسلم نمبر ۲۹۸۵ -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : الله جل جلاله فرمائی : زه ډیر بې پروا دشریکانو یم له شرک څخه چاچې کوم عمل وکړاو زما سره یې شریک ونیو ، نو دی اودده شرک مو پرېښودل ، دا حدیث شریف حضرت آبوهریره رضی الله عنه روایت کړی او امام مسلم پخپل صحیح کې راوړی دی .

یعني : کوچنی شرک : هرهغه عمل چې شریعت یې دکولو څخه منع کړې ده او لوی شرک ته وسیله او په هغه کې دو اقع کیدو سبب کیږي کوچنی شرک دی ، پدې سره څوک مسلمانی څخه نه وځي اوددې شرک څخه یوه هم ریاء ده او دا کار د منافقانو عمل دی او پدې پورتني مبارک حدیث شریف کې هم دا ذکرراغلی دی ، نو الله جل جلاله دهرڅه څخه بې پروا او غني ذات دی او هیڅ شریک نلري او همدغه ذات ورکوونکی دی اوکله چې انسان کوم عمل ترسره کړي او دغه عمل یواځې دالله جل جلاله لپاره وي ، نو دغه انسان بل څوک ورسره شریک کړي ، الله جل جلاله یې پریږدي او دغه عمل نه قبلوي او هیڅ ثواب نه ورکوي ، که څوک لمونځ کوی خو بل شخص ورسره شریک ونیسي نو دغه لمونځ هم نه قبلیږي ، الله جل جلاله ټول خلک پیدا کړي دي ، همدغه الله پاک رزق ورکوي ، نو څنګه کیدای شي چې د الله پاک مقابله وکړي نعمتونه یې ترلاسه کوي اوبیا شریک ورسره نیسي ، نو الله پاک د هغه عمل څخه بیزاره دی چې اخلاص په کې نه وي او ریاء په کې وي ، په حدیث شریف کې راځي : أنَّ الرِّياءَ إذا دخَلَ في العِبادةِ؛ فإنَّها لا تُقبَلُ.

یعنی : کله چې ریاء په عبادت کې داخله شي بیا دغه نه قبلیږي .

چاچې قرآن کریم د ریاء لپاره ووېلو او یاد یې کړهیڅ اجرئې نشته او چاچې ددنیا دحاصلولو لپاره ووئیلو بیشکه دی ګناهکاردی.

دوهمه قاعدة :. د تلفظ او لوستلو اصلاح:
دا یوازې د یو ماهر قاری یا ماهر حافظ په اوریدلو سره ترسره کیدی شي، داد تجوید دعلم په زده کړه حاصلی دی شي نو د تجوید زده کول اړین دي، ځکه چې د هغې زده کول د هر مسلمان لپاره انفرادي مکلفیت دی، او دا د اکثریت نظر دی.
حضرت محمد صلی الله علیه وسلم چه فصیح ترین د عربو وه قرآن کریم یې د حضرت جبریل علیه السلام څخه په شفاهي ډول واخست .

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

او هرکال به ئی دروژی په میاشت کی جبریل علیه السلام ته وراورولو، په هغه کال کښی چه وفات شو دوه ځله يې قران کریم حضرت جبریل علیه السلام ته تیرکړ او هغه غوږ ورته نیولی وه . . داد بخاری شریف حدیث دی .

حضرت محمد صلی الله علیه وسلم خپلو صحابه کرامو ته په شفاهی ډول ورښودلی دی ، او همدارنګه د صحابه کرامو څخه یوې ډلې د بلې پسې په همدې ډول اوریدلی دی او په همدې ډول باید قرآن کریم تلاوت کړل شي .

ترهرڅه د مخه د قرآن کریم د لوستلو دپاره د قرائت صحیح کول دي او باید پدې کې پخپل ځان باندی اعتماد ونکړی شي ، اګرکه دغه کس په عربی ژبه او دهغې په قواعد وپوه هم وي، ، ځکه چې په قرآن کریم کی ډیرداسی آیا تونه موجود دي چې د عربي ژبی دقواعد وسره سمون نه خوري اوهرڅوک ترې استنباط نشي کولای .

دریمه قاعده : دمرې ورځې دپاره دیادولود اندازی معلومول دی(هره ورځ د حفظ کولو سلنه ټاکل) :

هغه څوک چې غواړي قرآن حفظ کړي باید دا معلومه کړي چې هغه په یوه ورځ کې څومره حفظ کولی شي، د مثال په توګه، څو آیتونه، یا د قرآن کریم یوه یا دوه پاڼې، یا د یوې برخې اتمه حصه. هغه باید هڅه وکړي چې هیڅکله له دې څخه کم حفظ نه کړي ، یا له دې څخه ډیر نه وي. که هغه ځان قوي ومومي، نو هغه باید دا د تیرو بیاکتنې، یا تلاوت او غورکولو، او داسې نورو لپاره وقف کړي.

دحفظ داندازی دمعلو مولو اود قرائت د صحیح کولو وروسته د په ډیروویلو (تکرار) شروع کوي،او باید چې دا تکرار په ښه آواز اوچتولو باندی وي ،ځکه چې پدې کې اول دسنتو متابعت او بیا د یادښت محکم والی او دحفظ پخیدل دي .

-دښه اوازپه ویلو سره یاد قوی کیږي اوژبه په یو معلوم او ازعادت او اموخته کیږی ، چې پردې باندی غلطی زرترزره پیشندل کیږي .

-کله چه د آیت معین آوازاود قرائت اندازه ګډه وده شي نوقاری پری پوهیږي ځکه ژبه په غلطی نه چلیږي او آوازيې ګډ وډ شویدی نوزرترزره يې په یاد ورځي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

.قرآن کریم په ښه آوازويل يو غوښتل شوی (مطلوب) چې مخالفت يې روا ندی .

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمائی : من لم يتغن بالقرآن فليس منا »

-يعني : چاچې قرآن کريم په ښه آوازتلاوت نکړزموږله ډلې څخه ندی .

څلورمه قاعده : د ورځې معلومې اندازې څخه مه تيريږه ترڅو يې چې پوره يادکړې:

-دا د حفظ داندازې ټاکلو او د تکرارپه واسطه د تلاوت داصلاح کولووروسته پيل کيږي. دا تکراربايد په ښه آوازويلوسره وي.

-دا لومړی د ستړيا د لرې کولو لپاره دی،

- دوهم د حفظ دپياوړتيا لپاره، او زړه د قرآن کريم سره مينه کولو او د هغه د تلاوت کولو لپاره روږدي کيدو ته هڅول دي.

د يادوونکي (حافظ) دپاره د نوي درس شروع کول نشته ترڅو پورې چې زوړدرس ئې پوره نوي يادکړی . ،داځکه چې په ذهن کې ئې ثابت پاتې شي .

د شپې او ورځې هميشه درس ويل دحفظ دپاره مرسته کوي ، او دا په پټ (خفيه) لمانځه کې د يواځې (منفرد) لمونځ کوونکي او په جهري لمانځه کې د امام دپاره په لوستلو سره کيږي . او همدارنګه د نفلو او دلمانځه په آخراو دلمونځونو دانتظارپه وخت کې په ويلو سره حفظ ته ګټه رسوي .

چې پدې ډول حفظ ډيرزيات آسانيږي ، او هريوئ اګرکه په ډيرو کارونو هم مشغول وي کولای ئې شي.

داځکه چې دقرآن کريم د حفظ دپاره خاص وخت نه نيسي .بلکې د قر آئت په صحيح والي باندې اکتفاء کوي .

-په فرضي او نفلي لمونځونو کې په لوستلو او دلمونځونو په وخت کې دحفظ دپاره پاملرنه کول دي .

چې پدې اساس (ډول) کولی شي ورځنۍ درس د شپې د راتګ څخه مخکې کې ئې ښه ياد کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

- او که چیرې په دغه ورځ کوم کاورته پید اشي نو باید نوی درس پریږدي او د زوړدرس یادولو ته دوهمه ورځ هم دوام ورکړي ترڅو چې ښه ئې حفظ کړي . ،د حفظ مهارت ترلاسه کول.ضروري دي .

پنځمه قاعده :د خپل حفظ لپاره باید یو معین او مشخص قرآن کریم اختیارکړي .

د خپل ځان د پاره یو خاص قرآن کریم اختیارکړه مه ئې بدلوه ، ځکه چې سړی یې په کتلو داسې حفظ کوي لکه په اوریدلو باندې ، او د قرآن کریم آیاتونه او ځایونه په ډیرو لوستلو او لیدلو باندې د سړي په ذهن کې ځای نیسي .

- ځکه هغه څوک چې حافظ نوي ، قرآن کریم ئې هغه دی چې حفظ کوي ئې او یائې د مختلفو قرآن کریمونو څخه چې د آیاتونو ځایونه یې مختلف وي حفظ ئې ډیر سست او سخت کیږي .

نوېدې ډول باید حافظ یو قسم قرآن کریم یې له کوم تغیرڅخه د ځان لپاره وساتي .

شپږمه قاعده : پوهه د حفظ لارده .

دیادو شوو آیاتونو حفظ او ددوی په منځ کې دارتباط د سبب پیژندنه دحفظ سره ډیره لویه مرسته کوي .

پرحافظ باندې لازم دي چې دهغه آیاتونو په منځ کې چې حفظ کول ئې غواړي د ارتباط پیژندنه او دتفسیرلوستل دي ، او دلوستلو په وخت کې د ذهن ویښ ساتل دي .

ترڅو چې د آیاتونو یادښت ورته آسانه شي ، په حفظ کې باید په پوهه (فهم) باندې یواځې اعتماد ونکړئ شي ، بلکې پدې کې اصل او اساس تکرارکول دي .

ترڅو پورې چې ژبه په قرائت باندې وچلیږي اګرکه ذهن په ځینو وختونو کې د معنی د اخستلو او په هغې باندې د پوهیدو څخه عاجزوي .

او هغه څوک چې یوازې په (فهم) پوهه باندې اکتفاء وکړي ډیر ئې هیریږي ، ځکه په ډیر کم تیتوالي یې قرائت قطع کیږي ، اوداد داوږده قرائت په وخت کې ډیرپیښیږي .

اوومه قاعده : دیو سورت څخه ترهغه مه تیریږه چې اول ئې په اخرپورې وصل نکړې .

دیو سورت د پوره کولو څخه باید بل سورت ته لاړنشي ، ترڅوئې چې ښه نه وي حفظ کړی ، او اول یې په آخرپورې وصل نه کړي ، او ژبه ئې په آسانی او بې له کومې سختی او تکلیف څخه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

آیاتونو په یادولو او وصل کولو وچلیږي ، او باید داسې لکه داوبو په شان ښه په آسانۍ سره ئې حفظ کړي .

اوبې له کومې سختۍ څخه سورت ولولي اګر که ئې ذهن د معنی د متابعت څخه کله عاجز هم شي .

لکه چې زموږ څخه یو څوک سورت فاتحه بې له کومې سختۍ څخه لولي دا د ډیر تکرار او ویلو په سبب باندې کیږي ، مګر د هر سورت حفظ د فاتحې په ډول نه کیږي که چیرې وي هم خو ډیر لږ پیداکیږي ، دافقط د مثال په ډول دي .

باید چې په ذهن کې سورت ښه ثابت ، ټینګ او محکم وي ، او بل درس ته ترهغې لاړنشي ترڅوئې دا درس ښه نوي پوخ کړی .

اتمه قاعده : همیشه ئې بل کس ته واورول .

باید چې حافظ پخپل ځان باندې په حفظ کې اعتماد ونکړي او د همیش دپاره خپل حفظ بل چاته وروا وروي او یا دقرآن کریم متابعت وکړي .

څومره ښه ده چې دا دیوه ښه حافظ (قاری) سره وي ، ترڅو ئې چې حافظ په هغه په هغه درس ښه پوه کړي کوم یې چې بې له حفظ څخه تکرارکړی او یاپې قرائت هیرشویدی دهغې اندازې چې د حفظ کولو قصد یې وي .

ډیر داسې حافظان شته چې یوسورت غلط حفظ کوي او فکر یې ورته نوي ، سره ددې چې په قرآن کریم یې هم ګوري ، ځکه چې لوستل د کتلو څخه وړاندې وي .

قرآن کریم ته دکتلو سره دحفظ په نیت هم دغلطۍ ځای نه ویني ، نو یدې ډول بل چاته د قرآن کریم په ور اورلو باندې د غلطۍ د اصلاح یوه ښه وسیله او دحفظ او ذهن دپاره یې دائمي (همیشه) بیداری کیږي .

نهمه قاعده : همیشه د قرآن کریم متابعت کول .

دقران کریم حفظ دبل هر شي څخه لکه شعر او نثر فرق لري ځکه چې قرآن کریم ډیرزرد ذهن څخه وځي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

دحضرت ابو موسی اشعری رضی الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي : -تَعاهَدُوا هذا القُرْآنَ، فَوالذي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بيَدِهِ لَهو أشَدُّ تَفَلُّتًا مِنَ الإبِلِ في عُقُلِها. .82.

- ژباړه : زما دپه هغه ذات قسم وي چې زما نفس يې په لاس کې دی، د دې قرآن کريم دياده وتل او هيريدل يې د اوښانو د خپلو رسيو څخه د خلاصون په پرتله ډيرزيات دی . متفق عليه (البخاري (۵۰۳۳) او مسلم (۷۹۱).

- معنی دا ده چې که يو څوک په دوامداره توګه قرآن کريم تلاوت نه کړي او حفظ يې تکرار نه کړي، نو دا به د هغه له سينې څخه داسې ووځي لکه څنګه چې اوښان د خپلو رسيو سره تښتي، او دوی د تيښتې لپاره ترټولو ګړندي ښاروي دي.

د قرآن کريم پرېښودل د هغه د هيرولو يو له دليلونو څخه دی، او پايلې يې په دنيا او آخرت کې خورا بدې دي. د قرآن کريم پرېښودل د کلمو پرېښودل، د معنی پرېښودل او د عمل پرېښودلوته شامل دی. يو سړی کولی شي دا د شپې او ورځې په هروخت کې تلاوت کړي . څکه چې هغه پرې عمل نه وی کړی، او يا ممکن په شفاهي ډول يې تلاوت کړي مګر په معنی يې ونه پوهيږي، نو دا پرېښودل ګڼل کيږي. څکه چې الله تعالی فرمايي: ﴿ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴾ سورت ص آيت ۲۹.

ژباړه : {دا يو برکتناک کتاب دی چې موږ تاته نازل کړی دی، [ای محمده]، ترڅو دوی د هغې په آيتونو کې غوروکړي او د عقل خاوندان ترې پند واخلي.}

-نوکه چيرې غوراو فکرنه وي، نو دا د قرآن کريم پرېښودل دي.

روی البخاري ومسلم في صحيحيهما عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ:"إِنَّمَا مَثَلُ صَاحِبِ الْقُرْآنِ كَمَثَلِ صَاحِبِ الْإِبِلِ الْمُعَقَّلَةِ، إِنْ عَاهَدَ عَلَيْهَا أَمْسَكَهَا وَإِنْ أَطْلَقَهَا ذَهَبَتْ. " 83

امام بخاری اوامام مسلم رحمهماالله تعالی په خپلو صحيحينو کې دعبد الله بن عمررضی الله عنهما څخه روايت کړی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي : دقرآن کريم حافظ د هغه اوښ وان په څيردی چې اوښ يې کلک تړلی شوی وي ، که چيرې توجه ورته وکړي او څارنه

-[82] المصدر :أخرجه البخاري (5033)، ومسلم.(791)

-

- البخاري 4/ 1920 رقم 4743. مسلم 1/ 543 رقم 789-[83]

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

يې وکړي نووبه يې نيسي يعني په حفظ کې به يې پاتې شي او که يې پرېږدي نو ترې لاړبه شي يعني دحفظ څخه به يې ووځي .

- په حديث شريف کې: د قرآن کریم د تلاوت او مطالعې لپاره هڅونه، او د هغه د نه لوستلو له امله د هېرېدو په وړاندې خبرداری دی ..

په بل حديث شريف کې راغلي دي چې عن أبى موسى الاشعرى رضى الله عنه عن النبى صلى الله عليه وسلم قال : -تَعاهَدُوا القُرْآنَ، فَوالذي نَفْسِي بيَدِهِ لَهو أشَدُّ تَفَصِّيًا مِنَ الإبِلِ في عُقُلِها[84].

ژباړه : حضرت ابو موسى اشعرى رضى الله عنه د نبى کريم صلى الله عليه وسلم څخه روايت کړی چې فرمايلي يې دي : زما د په هغه ذات سوګند وي چې زما نفس يې په بلاکيف لاس کې دی دغه قرآن کريم ډيرزرهيريدونکۍ دی دحافظ څخه د هغه اوښ دتيښتي نه چې په رسی تړل شوی وي .

قرآن کريم د خدای پاک سپيڅلی کلام دی، او مسلمان مکلف دی چې دا حفظ کړي او د هغې کلمې، جوړښتونه او معنی وپيژني. دا د لارښووني او نيکی لاره ده، نو بايد پاملرنه ورته وشي او په دوامداره توګه يی تلاوت وکړل شي او بيايی تکراروشي ترهغه چې دا په ذهن اوزړه کې ثابت پاتې شي..

-د قرآن کريم د تلاوت او مطالعې لپاره هڅونه، او د هغه د نه لوستلو له امله د هېرېدو په وړاندې خبرداری.

که چيرې د قرآن کريم حفظ او بيابياتکرارونشي، نو هيربه يی شي او بيرته ترلاسه کول به يې ستونزمن وي.

داپدې معنی چې په حافظ باندې لازم دي چې هره ورځ بايد يوه معلومه اندازه تلاوت وکړي چې لږ يې يوه سپاره او ډيريې لس سپارې دی

رسول کريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي :عن عبد الله بن عمرو رضى الله عنه عن النبى صلى الله عليه وسلم قال : -لا يفقَهُ مَن قرأَ القرآنَ في أقلَّ مِن ثلاثٍ .

-[84] أخرجه البخاري (5033)، ومسلم (791) -

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

ژباړه: چاچې له درې ورځو څخه په کم وخت کې ختم کړی نه پرې پوهيږي ، يعنې له درې ورځوڅخه په لږ وخت قرآن کريم مه ختم کوئ .

- دهميشه والي سره، سره لږ عبادت د هغه زيات عبادت څخه چې هميشه والی په کې نه وي غوره دی . په دې حديث کې، حضرت عبدالله بن عمرو بن العاص، رضی الله عنهما ، موږ ته وايي چې هغه له رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه پوښتنه وکړه، او ويې ويل: "ای د خدای رسوله، زه بايد په څوورځوکې قرآن کريم تلاوت کړم؟" يعنې، څومره وخت بايد قرآن کريم تلاوت کړم؟ رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: "په يوه مياشت کې"، يعنې: ستاسو لپاره کمه موده يوه مياشت ده، هغه مه کموئ. هغه وويل: "زه له دې څخه قوي يم،" يعنې: زه يې له دې څخه په کم وخت کې تلاوت کولای شم بيايې له رسول صلی الله عليه وسلم څخه وغوښتل چې موده له يوې مياشتې څخه کمه کړي، "ترهغه چې ويې فرمايل : په اووکې يې تلاوت کړی،" يعنې: په اووورځوکې. ابن عمرو (رضی الله عنه) وويل: "زه له دې څخه قوي يم،" يعنې: زه له دې څخه په کم وخت کې لوستلی شم. نو هغه په وروستي ځل د هغه لپاره موده درې ورځوته راټيټه کړه، او رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: "څوک چې له دې څخه په کم وخت کې يې تلاوت کړي ،چې دا له دريو ورځو څخه په کم وخت کې تلاوت دی ، هغه به پرې پوه نشي او نه به يې په اړه فکروکړي.

پدې مستمراو هميشه متابعت حفظ اوږد او په ذهن کې پاتې کيږي او بې لدې څخه د قرآن کريم حفظ تيتيږي .

-په حديث کې په عبادت کې د اعتدال ټينګار.

- د قرآن د پوهېدو لپاره لږ ترلږه موده درې ورځې ده.

-د عبدالله بن عمرو رضی الله عنهما فضيلت، ، او په عبادت کې د سخت کوښښ کولو لپاره د هغه ليوالتيا.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کريم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

لسمه قاعده :قرآن کريم په لفظ معنى او آياتونوکې متشابه دى (ورته والي ته پاملرنه) .

الله جل جلاله فرمايلي دي : اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ... [85]

ژباړه : الله تعالی ډيرغوره کلام نازل کړی دی داسې يوکتاب چې دهغه ټولې برخې يوه بلې ته ورته دي ، او مضامين په کې په واروارتکرارشويدي دهغه په اوريدو سره دهغو خلکو غوني زيږه کيږي چې له خپل رب نه ويريدونکي دي ، او بيا دهغو جسم اودهغود زړه په نرميدو سره د الله د ذکر خو اته ميلان کوي . [86]

-په قرآن کريم کې تقريبا څه دپاسه شپږزره آياتونه شته .

هلته تقريبا څه دپاسه دوه زره آياتونه دي چې د يوې خوا څخه متشابه دي ، دا ځيني وخت د مطابقت مرحلې ته رسي اوکله د يوه حرف ياپوې کليمې ياد دوويا ډيروکليموپه واسطه اختلاف مومي .

نوپدې اساس بايد د قرآن کريم قارئ متشابه آياتونوته زياته پاملرنه وکړي اودلته زموږ مقصد لفظي تشابه ده ، نودې ته د پاملرنې په صورت کې حفظ ډيرقوي کيږي اوحافظ کولای شي چې په هغه کتابونوکې چې دغه قسم (ډول) آياتونوته ئې زياته پاملرنه کړې ده د زياتې مطالعې په مرسته ترلاسه کړي .

ځيني مشهورکتابونه چې دغه ډول آياتونو ته ئې پاملرنه کړې ده په لاندې ډول دي :

۱-درة التنزيل وغرة التأويل فی بيان آيات المتشابهات وفی کتاب الله العزيز- للخطيب الاسکافی .

۲-اسرارالتکرارفی القرآن – لمحمود بن حمزه بن نصر الکرمانی .

اوداسې نور.

- سورت الزمر آيت ۲۳ -[85]
-تفهيم القرآن ج ۴ ص ۵۷۰ -[86]

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

يوولسمه قاعده : دحفظ لپاره د ژوند قيمتي وخت غنيمت وګڼه .

-کامیاب هغه څوک دی چې دحفظ د پاره یې د خپل ژوند طلائي (مهم) کلونه چې د (٥- ٢٣) دي غنيمت وشميري .

-پدې موده کې د انسان د حافظې قوه ډيره ښه وي بلکې د حفظ د پاره يوه طلائي موده حسابيږي ، ځکه چې د پنځو کلونو څخه وروکی نشي کولی چې څه حفظ کړي او همدارنګه د ٢٣ کلونو وروسته د حفظ قوه ورو ورو ضعيفه اود فهم (پوهې) قوه مخ په پورته والي شروع کوي .

-بايد انسان د حفظ دغه طلائي کلونه د خپل توان په اندازه د قرآن کريم په حفظ کولو کې ولګوي .

ځکه چې په دغه عمر کې حفظ ډيرښه اوهيره (نسيان) ډير لږ وي او ددې څخه وروسته بيا نسيان ډير او حفظ په ډيره سختی او سستی سره کيږي .

نو پدې اساس رښتیاده چې و ائي :

د وړوکوالي حفظ د تيږي نښه   د لويوالي حفظ د يخي نښه

بايد چې دحفظ دغه طلائي وخت په نظر کې ونيسو او که زموږ په توان کې نه وي بايد دخپلو زامنو او لورانو د پاره يې په پام کې ونيسو .[87]

دولسمه قاعده : له حسد څخه ځان ساتل :

د خپل حافظې او د هغې د مقدار، يا د هغې د کثرت يا سرعت په اړه ډيرې خبرې مه کوئ؛ لکه څنګه چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي، بد نظر حق دی، رسول الله صلى الله عليه وسلم په سنن الترمذي کې ويلي دي: "هغه څوک چې په ښکاره ډول قرآن لولي د هغه چا په څېر دی چې په ښکاره ډول صدقه ورکوي، او هغه څوک چې په پټه قرآن لولي د هغه چا په څېر دی چې په پټه صدقه ورکوي." زموږ رب، هغه برکتناک او لوړ دی، موږ ته يې خبر راکړی دی چې پټه صدقه غوره ده. نو قرآن کريم په آرامی سره حفظ کړئ او بشپړ یی کړئ. د دې لپاره چې تاسو حسد ونه کړئ، او د اخلاص ترلاسه کول هم اسانه شي.

-القواعد الذهبية لحفظ القرآن الكريم د شيخ عبد الرحمن عبد الخالق ليکنه -[87]

(c) ketabton.com: The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

دیارلسمه قاعده : د ذهن حضور:

-د زړه حضور او د اندیښنو څخه د ذهن خالي کول د قرآن کریم د حفظ کولو لپاره د اسانتیاوو له مهمو عواملو څخه دي. پدې کې د وتلو لپاره بیړه نه کول، یا د حلقې پای ته رسول، یا حفظ ته وخت ورکول شامل دي. په خپل آزاد ذهن او حاضر زړه سره د حفظ کولو لپاره ناست وی، او د هغه یوازینی اندیښنه دا وي چې په هغه څه تمرکز وکړي چې هغه حفظ کوي. کله چې هغه د لوستلو پرمهال حاضر ذهن وي، نو د هغه لپاره دا اسانه ده چې آیتونه په یاد ولري، او بیا یې بیرته تکرار کړي.

څوارلسمه قاعده: دوامداره تعقیب:

-قرآن کریم ډیر ژر له ذهن څخه تښتي. په حقیقت کې، پیغمبر صلی الله علیه وسلم په صحیح مسلم کې رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه حالت صراحتا بیان کړی دی ،له همدې امله، د قرآن کریم د حفظ لپاره دوامداره تعقیب او دوامداره پاملرنه اړینه ده.

پدې سره هغه څه چې ما غوښتل تریوې اندازې پورې مې ولیکل الله تعالی دوکړي چې یو مسلمان ته مفید و اقع شي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاتمه :

الحمد لله پدې وتوانيدم چې دغه يو څو تيت پرک پاڼې سره راټولې او ګرانو دوستانوته يې دکتاب په ډول وړاندې کړم چې دغه څومهم ټکي دادي :

١- دقرآن کريم فضيلت .

٢-د حافظ اود هغه دوالدينو فضيلت.

٣- د قرآن کريم د تلاوت کوونکې فضيلت .

۴- د قرآن کريم دسورتونو فضيلت .

۵- د قرآن کريم د حفظ کولو لپاره مهمې قاعدې .

لکه څنګه چې قرآن کريم به د مسلمانانو لپاره شفاعت کوي، همدارنګه هغه څوک چې د قرآن کريم ساتنه کوي او عمل پرې کوي د قيامت په ورځ به د شفاعت مقام ولري، د قرآن کريم تلاوت کوونکی به جنت ته ننوځي.

د هغو فضيلتونو او برکتونو سربيره چې د قرآن کريم حافظ يې په دې نړۍ کې ترلاسه کوي، هغه به په آخرت کې د الله جل جلاله له لوري د لوی اجر مستحق هم وي.

ګرانو دوستانو !

په پای کې؛ زموږ پر پيغمبر محمد صلی الله عليه وسلم او د هغه پر کورنۍ دې درود او سلام وي. لکه څنګه چې تاسو د ابراهيم کورنۍ لپاره دعا وکړه، او په محمد او د محمد کورنۍ ته مو برکت ورکړ؛ لکه څنګه چې تا په ټوله نړۍ کې د ابراهيم عليه السلام کورنۍ ته برکت ورکړی و. په حقيقت کې ته د ستاينې وړ او لوی يې.

په درنښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمصادرو او مراجعو فهرست

- قرآن كريم .

١- الأذكار،: المؤلف: أبو زكريا محيي الدين يحيى بن شرف النووي (ت ٦٧٦ هـ،

تحقيق: عبد القادر الأرنؤوط [ت ١٤٢٥ هـ]الناشر: دار الفكر للطباعة والنشر والتوزيع، بيروت - لبنانطبعة جديدة منقحة، ١٤١٤ هـ - ١٩٩٤ م .

٢- بلوغ المرام الكتاب: بلوغ المرام من أدلة الأحكام المؤلف: أبو الفضل أحمد بن علي بن محمد بن أحمد بن حجر العسقلاني (ت ٨٥٢ هـ) المحقق: الدكتور ماهر ياسين الفحل

الناشر: دار القبس للنشر والتوزيع، الرياض - المملكة العربية السعودية الطبعة: الأولى، ١٤٣٥ هـ - ٢٠١٤.

٣-تفهيم القرآن

٤-ذخيرة الحفاظ الكتاب: ذخيرة الحفاظ (من الكامل لابن عدي) المؤلف: أبو الفضل محمد بن طاهر بن علي بن أحمد المقدسي الشيباني، المعروف بابن القيسراني (ت ٥٠٧هـ)

المحقق: د. عبد الرحمن الفريوائي الناشر: دار السلف – الرياض الطبعة: الأولى، ١٤١٦ هـ - ١٩٩٦م .

٥- سنن ابن ماجه / المؤلف: ابن ماجة أبو عبد الله محمد بن يزيد القزويني، وماجة اسم أبيه يزيد (ت ٢٧٣ هـ) تحقيق: محمد فؤاد عبد الباقي [ت ١٣٨٨ هـ] الناشر: دار إحياء الكتب العربية - فيصل عيسى البابي الحلبي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦- سنن أبي داود / المؤلف: أبو داود سليمان بن الأشعث بن إسحاق بن بشير بن شداد بن عمرو الأزدي السِّجِستاني (ت ٢٧٥ هـ) المحقق: محمد محيي الدين عبد الحميد [ت ١٣٩٢ هـ] الناشر: المكتبة العصرية، صيدا – بيروت

٧- السنن الكبرى ،المؤلف: أبو بكر أحمد بن الحسين بن علي البيهقي (ت ٤٥٨ هـ/المحقق: محمد عبد القادر عطا /الناشر: دار الكتب العلمية، بيروت – لبنا لطبعة: الثالثة، ١٤٢٤ هـ - ٢٠٠٣ م.

٨-: سنن الترمذي / المؤلف: محمد بن عيسى بن سَوْرة بن موسى بن الضحاك، الترمذي، أبو عيسى (ت ٢٧٩ هـ) / تحقيق وتعليق أحمد محمد شاكر (جـ ١، ٢) ،ومحمد فؤاد عبد الباقي (جـ ٣)، و إبراهيم عطوة عوض المدرس في الأزهر الشريف (جـ ٤، ٥) ،الناشر: شركة مكتبة ومطبعة مصطفى البابي الحلبي – مصر ، الطبعة: الثانية، ١٣٩٥ هـ - ١٩٧٥ م عدد الأجزاء: ٥، ٩-سنن النسائي الكتاب: سنن النسائي /مطبوع مع شرح السيوطي وحاشية السندصححها: جماعة، وقرئت على الشيخ: حسن محمد المسعود.الناشر: المكتبة التجارية الكبرى بالقاهرة

الطبعة: الأولى، ١٣٤٨ هـ - ١٩٣٠ م حواشي النسخة الإلكترونية: علقها الشيخ أحمد بسيوني، جزاه الله خيرا.

تنبيه: ترقيم الكتب والأبواب والأحاديث ليس من المطبوعة المصرية. و إنما من عمل الشيخ عبد الفتاح أبي غدة لنشرته (ط مكتب المطبوعات الإسلامية - حلب، الطبعة: الثانية، ١٤٠٦ هـ - ١٩٨٦ م) متابعا: «مفتاح كنوز السنة» و«المعجم المفهرس لألفاظ الحديث النبوي» و«الفهرس التفصيلي لسنن النسائي» من كتاب تيسير المنفعة للأستاذ محمد فؤاد عبد الباقي

عدد الأجزاء: ٨ترقيم الكتاب مو افق للمطبوع.

١٠- سنن الدارمي الكتاب: مسند الإمام الدارمي المؤلف: أبو محمد عبد الله بن عبد الرحمن الدارمي درسه وضبط نصوصه وحققها: الدكتور/ مرزوق بن هياس آل مرزوق الزهر اني

الناشر: (بدون ناشر) (طُبع على نفقة رجل الأعمال الشيخ جمعان بن حسن الزهر اني)

الطبعة: الأولى، ١٤٣٦ هـ - ٢٠١٥ م عدد الأجزاء: ٢ (متسلسلة الترقيم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

١١- سلسلة الأحاديث الصحيحة وشيء من فقهها وفوائدها/المؤلف: محمد ناصر الدين الألباني [ت ١٤٢٠ هـ]/ الناشر: مكتبة المعارف للنشروالتوزيع، الرياض /الطبعة: الأولى لمكتبة المعارف /عدد الأجزاء: ٧/ عام النشر١٩٩٥ م :.

١٢-السنن الكبرى - للنسائي؛ أحمد بن علي بن شعيب بن علي بن سنان بن بحربن دينار، أبو عبد الرحمن النسائي/ سنن النسائي الكبرى - ط. الرسالة الناشر/ مؤسسة الرسالة/عدد المجلدات ١٢ / تاريخ النشر2001 – 1421.

١٣-شبكة الالوكة/يوه انترنيې رسنۍ ده چې ټول دينى ، ثقافي او دعوتي كتابونه او مقالى خپروى

.

١٤- شعب الإيمان /المؤلف: أبو بكر أحمد بن الحسين البيهقي (٣٨٤ - ٤٥٨ هـ) /المحقق: أبو هاجر محمد السعيد بن بسيوني زغلول / الناشر: دار الكتب العلمية، بيروت- لبنان

الطبعة: الأولى، ١٤٢١ هـ - ٢٠٠٠ م / عدد الأجزاء: ٩ (الأخيرفهارس).

١٥-صحيح الترغيب للالبانى صَحِيحُ التَّرْغِيب وَالتَّرْهِيب /المؤلف /محمد ناصر الدين الألباني

الناشر/ مكتَبة المَعارف لِلنَشْرِوالتوزيْع، الرياض - المملكة العربية السعودية /الطبعة

الأولى، 1421 هـ - 2000 م

١٦- صحيح الجامع الصغيروزياداته المؤلف: أبو عبد الرحمن محمد ناصر الدين، بن الحاج نوح بن نجاتي بن آدم، الأشقودري الألباني (ت ١٤٢٠هـ) /الناشر: المكتب الإسلامي .

١٧-صحيح ابن حبان: المسند الصحيح على التقاسيم والأنواع من غيروجود قطع في سندها ولا ثبوت جرح في ناقليها/المؤلف: أبو حاتم محمد بن حبان بن أحمد التميمي البُستي (ت ٣٥٤ هـ) / المحقق: محمد علي سونمز، خالص آي دمير/ الناشر: دار ابن حزم – بيروت / الطبعة: الأولى، ١٤٣٣ هـ - ٢٠١٢ م.

/ مكتبة المعارف للنشر والتوزيع / الرياض ، السعودية .-١٨-صحيح الترمذي / محمد ناصرالدين الالبانى رحمت الله عليه .

صحيح سنن أبي داودالمؤلف: الشيخ محمد ناصر الدين الألباني (ت ١٤٢٠ هـ..-١٩

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٠-صحيح مسلم المؤلف: أبو الحسين مسلم بن الحجاج القشيري النيسابوري (٢٠٦ - ٢٦١ هـ) المحقق: محمد فؤاد عبد الباقيالناشر: مطبعة عيسى البابي الحلبي وشركاه، القاهرة) ثم صورته دارإحياء التراث العربي ببيروت، وغيرها.(عام النشر: ١٣٧٤ هـ - ١٩٥٥ م.-صحيح

٢١-صحيح البخاري المؤلف: أبو عبد الله، محمد بن إسماعيل بن إبراهيم بن المغيرة ابن بردزبه البخاري الجعفيتحقيق: جماعة من العلماءالطبعة: السلطانية، بالمطبعة الكبرى الأميرية، ببولاق مصر، ١٣١١ هـ، بأمر السلطان عبد الحميد الثانيثم صَوّرها بعنايته: د. محمد زهير الناصر، وطبعها الطبعة الأولى ١٤٢٢ هـلدى دارطوق النجاة - بيروت، مع إثراء الهوامش بترقيم الأحاديث لمحمد فؤاد عبد الباقي، والإحالة لبعض المراجع المهمة. -

٢٢-مجموع فتاوى ومقالات متنوعةالمؤلف: عبد العزيزبن عبد الله بن عبد الرحمن بن بازجمع وإشراف: د. محمد بن سعد الشويعرالناشر: رئاسة إدارة البحوث العلمية والإفتاء بالمملكة العربية السعودية.

٢٣-مجموع الفتاوى المؤلف: شيخ الإسلام أحمد بن عبدالحليم بن تيمةجمع وترتيب: عبد الرحمن بن محمد بن قاسم رحمه اللهوساعده: ابنه محمد وفقه اللهالناشر: مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف - المدينة المنورة – السعوديةعام النشر: ١٤٢٥ هـ - ٢٠٠٤ م .

- ٢٤-مختصر العلو للعلي الغفار، الحافظ الذهبي، الناشر: المكتب الإسلامي، بيروت، الطبعة : الثانية - 1412هـ تحقيق: اختصره وحققه وعلق عليه وخرج أحاديثه محمد ناصر الدين الألباني.

٢٥ -القواعد الذهبية لحفظ القرآن الكريم د شيخ عبد الرحمن عبد الخالق ليكنه

٢٦-المستدرك للحاكم المستدرك على الصحيحين الحاكم ، أبو عبد الله محمد بن عبد الله النيسابوري ،تحقيق : مصطفى عبد القادر عطا ، (بيروت : دار الكتب العلمية ، ط1 ، 1411هـ/1990م) .

٢٧- مسند امام احمد ابن حنبل ، أحمد بن حنبل الشيباني، (مصر: مؤسسة قرطبة) .

٢٨-المعجم الكبير للطبراني ،المؤلف: سليمان بن أحمد بن أيوب بن مطير اللخمي الشامي، أبو القاسم الطبراني (ت ٣٦٠هـ) المحقق: حمدي بن عبد المجيد السلفيدار النشر: مكتبة ابن

(c) ketabton.com: The Digital Library

تيمية – القاهرةالطبعة: الثانيةعدد الأجزاء:٢٥ويشمل القطعة التي نشرها لاحقا المحقق الشيخ حمدي السلفي من المجلد ١٣ (دارالصميعي - الرياض / الطبعة الأولى، ١٤١٥ هـ - ١٩٩٤ م).

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library